

VERTAISTUKEA VERKOSTOLTA

Seurakuntien nuorten luottamushenkilöiden kokemuksia tuen tarpeesta

Pauliina Nyman

Opinnäytetyö syksy 2011

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Etelä, Järvenpää

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Nyman, Pauliina. Vertaistukea verkostolta – Seurakuntien nuorten luottamushenkilöiden kokemuksia tuen tarpeesta. Diak Etelä, Järvenpää, syksy 2011, 68 s., 4 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa seurakuntien nuorten luottamushenkilöiden tuen tarvetta. Tavoitteena oli myös tarjota yhteistyötahoille ajankohtaista tietoa siitä, mitkä asiat ovat seurakuntien nuorille luottamushenkilöille ajankohdaisia. Opinnäytetyö toteutettiin monimenetelmäisesti käyttäen sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista tutkimusotetta. Päätoimisinä aineistonkeruumenetelminä toimivat kyselytutkimus sekä osallistuva havainnointi. Tutkimus toteutettiin kevään ja syksyn 2011 aikana.

Tutkimus osoitti, että nuoret luottamushenkilöt tarvitsevat luottamustehtävässä toimiessaan erityisesti vertaistukea muilta hiippakuntansa nuorilta luottamushenkilöiltä. Tutkimukseen vastasi 47 ihmistä, joista 53 % oli sitä mieltä, että heitä aktiiviseen vaikuttamiseen kannustaa erityisesti verkostoituminen ja vertaistuki muiden nuorten luottamushenkilöiden kesken. Vastausten perusteella lähdettiin toteuttamaan yhteistyökumppaneiden kanssa mahdollisuutta hiippakuntatasolla tapahtumaan tapaamiseen nuorten luottamushenkilöiden kesken. Nuorille luottamushenkilöille toteutettiin oma kanavatyöskentelynsä hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä. Nuorten luottamushenkilöiden osallistujamäärät neuvottelupäivillä olivat odotettua pienemmät, mutta kanavat saatiin toteutettua ja niissä voidaan nähdä täyttyneiksi vertaistuen antamisen ja saamisen kriteerit.

Palaute yhteistyöstä oli positiivista, ja kanavatyöskentelyille löytyi realistisia kehittämisehdotuksia tulevaisuutta ajatellen. Kehittämisehdotuksista merkittävimpänä on nuorten luottamushenkilöiden innostaminen ja mukaan saaminen heille tarkoitettuun ja suunnattuun toimintaan.

Asiasanat: nuori aikuinen, luottamushenkilö, vertaistuki

ABSTRACT

Nyman, Pauliina. Peer support from the network – Experiences about the need for peer support for the young members of parish councils. 68 p., 4 appendices. Language: Finnish. Järvenpää, Autumn 2011. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of the study was to find out the need for support for the young members of parish councils. The aim was also to provide collaborators with up-to-date information about the issues that are current for the young members of parish councils. The empirical part of the study was carried out by using both qualitative and quantitative methods, and the main methods of collecting the data were inquiry and participatory observation. The research was conducted during the spring and autumn 2011.

The research indicated that young people need support while working in the position of trust, especially peer support from the other young people in their diocese. Altogether 47 people participated in the research and 53% of them felt that especially networking and peer support from other young members of parish councils motivate them to work actively. Based on the answers a process began with the collaborators to conduct a meeting for the young members of parish councils. As a result the young people were able to participate in a special workshop that was arranged for them in a diocesan conference, where all members of parish councils had been invited. The number of young people participating in the conference was smaller than expected, but the workshops were executed and it was possible to see that the criteria for giving and getting peer support were fulfilled.

The feedback from the cooperation was positive and there were realistic development proposals for the special workshops regarding the future. The most significant development proposal is to encourage the young members of parish councils and to get them to participate in the activities that are targeted for them.

Key words: young adult, member of parish council, peer support

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	8
2.1 Hiippakunnat	8
2.2 Järjestöt yhteistyötahoina	9
3 TEOREETTINEN VIIITEKEHYS	12
3.1 Nuori aikuinen	12
3.2 Nuoren aikuisen asema kirkossa.....	13
3.3 Kirkon hallinto	15
3.4 Seurakuntavaalit.....	16
3.4.1 Luottamushenkilötoiminta	17
3.4.2 Nuorten aikuisten vaikuttamisverkosto NAVI	18
3.4.3 NAVI-ryhmä	19
3.5 Vertaistuki.....	20
3.6 Aiemmat tutkimukset ja hankkeet.....	21
4 TYÖN TAVOITTEET	23
5 TUTKIMUKSELLISET LÄHESTYMISTAVAT JA PROSESSIN KULKU	25
5.1 Kvantitatiivinen tutkimus	25
5.2 Kyselystä nousi esiin tuen tarve	26
5.3 Kvalitatiivinen tutkimus	28
5.4 Aineiston analysointi.....	29
5.5 Prosessin kulku	30
6 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAT	33
7 SUUNNITELMISTA KANAVATYÖSKENTELYIDEN TOTEUTUMISEEN	35
7.1 Katsaus kanavien ohjelmaan.....	36
7.2 Kanavatyöskentelyiden osallistujat tyytyväisiä kanavien sisältöön	38
7.3 Kanavien kehityshaasteet.....	41
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	44
9 KOKEMUS OPINNÄYTETYÖPROSESSISTA.....	46
9.1 Objektiivisuus ja työn luotettavuus	46
9.2 Jatkotutkimusaiheita	48
9.3 Oma ammatillinen kehitys	49
LÄHTEET	52

LIITTEET	56
----------------	----

LIITE 1: SAATEKIRJE

LIITE 2: KYSELYLOMAKE

LIITE 3: KANAVAN RUNKO

LIITE 4: PALAUTELOMAKE

1 JOHDANTO

Vuonna 2010 käydyissä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntavaaleissa äänestysikäraja laskettiin 16 ikävuoteen, ja samoissa vaaleissa alle 30-vuotiaiden luottamushenkilöiden määrä nousi 1,7 % vuoden 2006 tuloksiin nähden (Seurakuntavaalit 2010). Käytyjen vaalien myötä nuorten luottamushenkilöiden osuus kaikista valituista luottamushenkilöistä on tällä hetkellä 8,25 %.

Nuorten aikuisten asema on yksi keskeisimmistä kirkossamme puhuttavista aiheista. Vaikka nuoria luottamushenkilöitä tuli valituiksi, silti kirkosta eniten eroava ikäryhmä on nuoret aikuiset. Tämän vuoksi on erityisen merkittävää, että nuoret luottamushenkilöt olisivat aktiivisia, innostuneita ja selvän päämäärän omaavia kirkon jäseniä, jotka haluaisivat edistää erityisesti nuorten aikuisten asemaa ja jäsenyyttä kirkon sisällä. Koska nuoret itse tuntevat oman elämäntilanteensa parhaiten, heillä on myös parhaat taidot omien asioidensa ajamiseen. Se puolestaan asettaa haasteensa erilaisille nuorten luottamushenkilöiden parissa toimiville tahoille, jotta heillä olisi käytössään oikeat menetelmät voidakseen aktivoida ja innostaa nuoria rohkeaan ja avoimeen vaikuttamiseen. Tästä ajankohtaisesta ja tärkeästä aiheesta kiinnostuneena lähdin kartoittamaan nuorten luottamushenkilöiden tuen tarvetta suhteessa omaan luottamustehtäväänsä seurakunnassa.

Opinnäytetyöni on tehty yhteistyössä valtakunnallisen kristillisen nuorisotyön palvelujärjestön Nuorten Keskus ry:n kanssa. Yhdessä Nuorten Keskuksen ja sen organisoiman Nuorten Aikuisten Vaikuttamisverkosto NAVI:n kanssa olen perehtynyt nuorten luottamushenkilöiden tuen tarpeeseen ja toiveisiin, ja yhdessä Nuorten Keskuksen kanssa lähdimme saamiemme tulosten valossa toteuttamaan nuorille luottamushenkilöille mahdollisuutta verkostoitua hiippakunnan tasolla.

Kristittyjen pyhä kirja Raamattu kehottaa ihmisiä suhtautumaan nuoriin ja heidän mielipiteisiinsä kunnioittavasti. Raamatussa sanotaan, ettei nuoria tulisi väheksyä heidän nuoruutensa tai ikänsä puolesta (1. Tim 4:12). Tämä asettaa

nuoret tasa-arvoiseen asemaan seurakunnissa ja luottamustehtävissä, sekä velvoittaa muita kanssaihmiä ottamaan heidän mielipiteensä huomioon. Tähän Raamatun kehotukseen vedoten nuorten rooli seurakuntien päättävissä elimissä on merkityksellinen ja ainutlaatuinen, jota ei tule väheksyä. Siellä, missä tehdään nuoria ja nuoria aikuisia koskevia päätöksiä, olisi ensiarvoisen tärkeää kuulla myös nuorten itsensä mielipiteitä. Koska tulevaisuus on pitkälti nuorten varassa, on sen seikan huomioiminen jo tässä vaiheessa merkityksellistä.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Toteutin opinnäytetyöni yhteistyössä kolmen hiippakunnan, valtakunnallisen kristillisen nuorisotyön palvelujärjestön Nuorten Keskus ry:n sekä Kirkkopalvelut ry:n kanssa. Lisäksi opinnäytetyöprosessini aikana mukana toimi aktiivisesti myös nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä NAVI, joka on Nuorten Keskus ry:n koordinoima valtakunnallinen nuorten luottamushenkilöiden verkosto.

2.1 Hiippakunnat

Hiippakunnat ovat kirkon hallinnollista aluetta, joihin kuuluvat rovastikunnittain jaetut seurakunnat. Jokainen seurakunta kuuluu siis johonkin Suomen yhdeksästä hiippakunnasta, joita kaikkia johtaa kunkin hiippakunnan oma piispa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhdeksän hiippakuntaa ovat Helsingin hiippakunta, Espoon hiippakunta, Kuopion hiippakunta, Lapuan hiippakunta, Mikkelin hiippakunta, Oulun hiippakunta, Porvoon hiippakunta, Tampereen hiippakunta sekä Turun arkkihiippakunta.

Opinnäytetyössäni olen tehnyt yhteistyötä hiippakuntatasolla kolmen eri Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hiippakunnan kanssa. Ensimmäisenä yhteistyöhiippakuntana toimi kaikista Suomen hiippakunnissa toiseksi nuorin, Helsingin hiippakunta. Helsingin hiippakuntaan kuuluu Etelä-Suomen alueella 33 seurakuntaa. Piispana Helsingin hiippakunnassa toimii Suomen ensimmäinen naispiispa, piispa Irja Askola. (Helsingin hiippakunta 2011.) Helsingin hiippakunnan luottamushenkilöiden neuvottelupäivä toteutui Vantaalla 24.9.2011.

Toisena yhteistyöhiippakuntanani toimi Tampereen hiippakunta, joka on Suomen luterilaisista hiippakunnista suurin. Siihen kuuluu 3 seurakuntayhtymää ja 55 seurakuntaa, ja se on historialtaan kaikista Suomen hiippakunnista toiseksi vanhin. Piispana Tampereen hiippakunnassa toimii Matti Repo. (Tampereen hiippakunta 2011.) Tampereen hiippakunnan luottamushenkilöiden neuvottelupäivä toteutui Sääksmäellä 1.10.2011. (Tampereen hiippakunta 2011.)

Kolmantena yhteistyöhiippakuntana toimi Mikkelin hiippakunta, jonka luottamushenkilöiden neuvottelupäivä järjestettiin 8.10.2011 Ruokolahdella. Mikkelin hiippakunta on kuuteen rovastikuntaan jakautunut hiippakunta, johon kuuluu yhteensä 49 seurakuntaa tai seurakuntayhtymää. Piispana Mikkelin hiippakunnassa toimii piispa Seppo Häkkinen. (Mikkelin hiippakunta 2011.)

2.2 Järjestöt yhteistyötahoina

Molemmat yhteistyökumppaneistani ovat kristillisiä järjestöjä, jotka pyrkivät omalla toiminnallaan sekä lisäämään että monipuolistamaan niin seurakuntien kuin kirkonkin toimintaa Suomessa, ja pohjaavat toimintansa ennen kaikkea kirkon tunnustukseen (Nuorten Keskus 2010). Molempien järjestöjen tavoitteena on toimia vastuullisesti ja ihmisarvoa kunnioittavasti, sekä innostaa niin omia toimijoitaan kuin muitakin toimintaansa osallistuvia käytännön tekoihin. Molempien järjestöjen toimintaperiaate perustuu avoimuuteen ja luottamukseen, kristillisen viitekehyksen huomioon ottaen.

Nuorten Keskus ry palvelee ja kehittää paikallisseurakunnissa sekä yhdistyksissä toteutuvaa nuorisotoimintaa ja –työtä. Nuorten Keskuksen jäsenenä on luterilaisia paikallisseurakuntia sekä nuorten kristillisiä yhdistyksiä, nykyiseltä painopisteeltään kuitenkin yhä enemmän seurakunnissa. Järjestön visiona on nuorten kuulluksi tuleminen, tahto kuulua kirkkoon sekä vaikuttaa sen toimintaan. (Nuorten Keskus 2010.)

Nuorten Keskuksen toiminnan tavoitteena on erityisesti vahvistaa nuoren uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan, tukea nuoren kasvua niin henkisesti kuin fyysisesti, sekä kannustaa nuorta osallistumaan vastuuta kantavana kansalaisena yhteiskunnalliseen ja kansainväliseen toimintaan ja tehtäviin. Toiminnan kohteena ovat pääasiassa 15-29 -vuotiaat nuoret. Nuorten Keskuksen toimintaympäristö on kaikenkattavasti suomalaisten nuorten maailma. Nuorten maailman muutokset sekä muiden toimijoiden tapa reagoida kyseisiin ajan ilmiöihin ovat väistämättä muokkaamassa aktiivisesti myös tapaa linjata Nuorten Keskuksen toimintaa. (Lund 2007, 11.)

Nuorten Keskus järjestää monipuolista koulutusta tueksi työhön ja elämään. Koulutuksia on laajasti erilaisille kohderyhmille; nuorille, seurakuntien ja kuntien työntekijöille, vapaaehtoisille sekä vanhemmille. Koulutustarjontana nuorille on muun muassa kansainvälisiä rippikoululeirejä, viikonloppuleirejä, isoskoulutusta sekä Nuisku-koulutusta (nuorten ihmissuhdetaitojen kurssi). Lisäksi Nuorten Keskus ottaa omalta osaltaan vastuuta nuorten ympäristökasvatuksesta Ekonomi – luontoriippuvainen –hankkeensa avulla. Nuorille aikuisille tarjontaa ovat muun muassa Saapas-toiminta (ev.lut. kirkon yksi nuoriso- ja erityisnuorisotyön muoto, jota toteutetaan etsivän työn menetelmin). Alan ammattilaisia Nuorten Keskus tukee esimerkiksi järjestämällä erilaisia koulutuksia sekä tuottamalla materiaalia työhön. Lisäksi järjestetään erilaisia ajankohtaisia hankkeita, joilla on tarkoitus tukea nuoria sekä heidän kauttaan välillisesti myös muita nuoren elämään kuuluvia aikuisia. Nuorten Keskus järjestää myös Kirkon Nuorisopäiviä joka toinen vuosi ja on mukana julkaisemassa Villi – ihmisille nuorisotyössä – lehteä. (Nuorten Keskus 2010.)

Kirkkopalvelut ry puolestaan on 1900-luvun alussa Suomessa perustettu järjestö, jonka alkuperäisenä tarkoituksena oli aktivoida kirkkoa eläväksi ja toimivaksi ihmisiä yhdistäväksi tekijäksi, sillä olot Suomessa olivat epävakait. Nykyiseen muotoonsa Kirkkopalvelut ry on syntynyt vuonna 2001. Kirkkopalvelut ry mainitsee perustehtäväkseen seurakuntien menestymisen edistämisen sekä kirkon eteenpäin viemisen. Kirkkopalvelut haluaa myös korostaa lähimmäisenrakkautta ja pyrkii edistämään sen toteutumista Suomessa. Järjestö korostaa kaikessa toiminnassaan myös arjen kristillisyyttä ja sen esilletuomista. Kirkkopalveluilla on jäseninään yhteensä 381 seurakuntaa, 22 opintojärjestöä sekä 58 muuta järjestöä. (Kirkkopalvelut i.a.)

Kirkkopalveluiden toiminnan visio on ”suomalaisista lähimmäistään rakastava kansa” (Kirkkopalvelut ry:n toimintakertomus 2010, 3). Kirkkopalvelut pyrkivät visioonsa kolmella palvelualueella, jotka ovat koulutus ja uudistuminen, diakonia ja sosiaalinen vastuu sekä viestintä ja vaikuttaminen. (Kirkkopalvelut i.a.)

Kirkkopalvelut ry perustaa toimintansa pitkälti uudistumisen ja uudistamisen varaan, ja tarjoaa tukea ja apua seurakuntien työhön esimerkiksi lukuisien eri

koulutusten avulla. Kirkkopalvelut toimii työelämän ja kansalaistaitojen valmentajana tuottaen kuitenkin palveluja esimerkiksi diakoniatyön saralla niin lapsille kuin varttuneemmillekin ihmisille. Lisäksi Kirkkopalvelut ry omistaa Kotimaayhtiöt, ja on täten puolestaan yksi kirkollisen viestinnän johtavia järjestöjä Suomessa. Kirkkopalvelut ry on myös Yhteisvastuukeräystä, Taivaallista taukopaikkaa, Kirkkopäiviä sekä Koulutuskeskus Agricolaa ylläpitävä taho. (Kirkkopalvelut i.a.)

Kirkkopalvelut ry:n ylläpitämä Koulutuskeskus Agricola järjestää hiippakunnissa säännöllisesti seurakuntien luottamustehtävissä toimiville henkilöille yhteisiä neuvottelupäiviä. Suurimmassa osassa hiippakuntia luottamushenkilöiden neuvottelupäivät toteutuvat vuosittain, joissain hiippakunnissa joka toinen vuosi. Neuvottelupäivät toteutetaan aikataulullisesti joko keväisin tai syksyisin, hiippakunnasta riippuen. Neuvottelupäivien toteutus tapahtuu tiiviissä yhteistyössä niin Kirkkopalveluiden, Koulutuskeskus Agricolan, hiippakunnan sekä paikallis-seurakuntienkin kesken. (Kirkkopalvelut i.a.) Tavoitteena on saada runsas joukko luottamushenkilöitä kokoontumaan yhteen, oppimaan toisistaan ja toistensa seurakunnista. Yhdessä oppimisen ja toisten kuulemisen lisäksi hiippakunnallisilla neuvottelupäivillä pureudutaan myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ajankohtaisiin aiheisiin, kuten rakennemuutoksiin, kirkon jäsenyyteen sekä nuoriin aikuisiin kirkossa. Lisäksi perehdytään luottamushenkilöiden rooleihin ja tehtäviin. (Kirkkopalvelut i.a.)

Yleisesti ottaen käytäntö seurakunnissa on se, että hiippakunnallisille luottamushenkilöiden neuvottelupäiville lähetetään määrärahojen puitteissa muutamia luottamushenkilöitä. Kaikkien seurakunnan luottamushenkilöiden ei siis ole mahdollista päästä samalla kertaa osallistumaan, mikä väistämättä karsii lähtijöistä niin nuoria kuin vanhempiakin luottamushenkilöitä. Kirkkopalvelut ry:n ohjeistus seurakuntiin on kuitenkin ollut se, että heidän tulisi lähettää tasavertaisesti niin uusia kuin kokeneempiakin luottamushenkilöitä, sekä nuoria että iäkkäämpiä. Seurakuntakohtaisesti päätöksen lähtijöistä tekee joko kirkkoherra, seurakuntaneuvosto tai kirkkovaltuusto.

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Seuraavassa käsittelen työni teoriaa sekä aiheeseeni kuuluvaa käsitteistöä. Käsittelen erityisesti NAVI-verkoston toimintaa, sillä opinnäytetyöni pohjautuu yhteistyöhön ja toiminnan kehittämiseen NAVI-verkoston kanssa. Lisäksi tässä luvussa esittelen myös muita nuoriin aikuisiin ja heidän asemaansa kirkossa liittyviä hankkeita ja projekteja.

3.1 Nuori aikuinen

Nuori aikuinen ikäryhmänä voidaan määritellä monella tavalla näkökulmasta riippuen. Osa nuorten aikuisten määrittelyistä korostaa elämäntilanteen merkitystä, osa puolestaan näkee fyysisen iän olevan merkittävin määrittäjä ikäryhmiä jakaessa. (Rinkinen 2011, 3.) Nuori aikuisuus on siis käsitteenä haasteellinen jo ikämäärittelynsä puolesta, mutta yleisesti nuori aikuisuus elämänvaiheena nähdään sijoittuvan suunnilleen ikävuosien 18-29 välille. Tämä on myös valtionhallinnossa nuorten aikuisten virallinen ikähaarukka. Kirkon näkökulmasta tarkasteltuna nuori aikuinen on henkilö, joka ei asetu enää seurakuntien nuorisotyön kenttään ja jota seurakuntien nuorisotyö ei enää tavoita. (Häkkinen 2009, 12.)

Nuori aikuisuus on ikävaihe, jolloin omaa identiteettiä vielä etsitään ja muodostetaan. Tyypillisenä piirteenä tälle ikävaiheelle pidetään jonkinlaista asettumattomuutta. (Häkkinen 2009, 12.) Yleisimpinä kehityshaasteina nuorelle aikuisuudelle on perheestä irtaantuminen, elämänkumppanin etsiminen, talouden hallinta, työelämään osallistuminen ja mahdollinen eteneminen uralla, kansalaisvelvollisuuksien omaksumista sekä mahdollinen oman perheen perustaminen. Suurin osa nuorista aikuisista saavuttaa nämä kyseiseen elämänvaiheeseen kuuluvat ”kehityshaasteet” ennen siirtymistään aikuisuuteen. (Oulun yliopisto, 2010.)

Nuoreen aikuisuuteen liittyy usein uusien kokemusten hakeminen ja uusien asioiden kokeilu, joiden kautta siirrytään hiljalleen kohti pysyvämpiä ratkaisuja niin

työelämän kuin yksityiselämänkin puolella. Useimmilla nuorilla aikuisilla ei ole vielä vakiintuneita ”aikuisuuden rooleja”, vaan omaa aikuisidentiteettiä etsitään ja rakennetaan. Myös sosiaalisen pääoman kerääminen nuoren aikuisen elämänvaiheessa on yksi tämän elämänvaiheen haasteista. (Oulun yliopisto, 2010.) Nuori aikuinen onkin usein sekä yhteisöllisesti että sosiaalisesti varsin aktiivinen toimija, jolla on luotuna ympärilleen samanaikaisesti useita verkostoja ja muita sosiaalisia viitekehyksiä. (Häkkinen 2009, 13.)

Yleensä siis ennen 30 ikävuotta nuoret aikuiset haluavat nauttia etenemismahdollisuuksista elämässään fyysisen energiankin ollessa huipussaan. Ikää, jolloin nuoruus ja nuoren aikuisen elämänvaihe päättyy, on usein pidetty noin 30 ikävuoden taitteessa. Se on ikä, jota on ihmisen elämänkaaressa pidetty monessa mielessä taitekohtana, esimerkiksi arvojen muotoutumisen kannalta. Usein tässä iässä myös impulsiivisuus vähenee, ja vastuunkantaminen sekä vastuullisuus nousevat entistä merkityksellisemmiksi. (Mikkola 2006, 29.)

Nuorta aikuisuutta määriteltäessä on noussut esiin kokemus siitä, että nuori aikuisuus voi joissain tapauksissa olla myös elämänasenne tai omanlaisensa maailmankuva. (Häkkinen 2009, 12.) Joissain yhteyksissä tosin viimeisen parinkymmenen vuoden aikana nuoren aikuisen elämänavaihetta on alettu kutsua myös ilmiönä, jolla halutaan pitkittää nuoruutta ja lykätä täten aikuisuutta ja sen haasteita (Mikkola 2006, 26).

3.2 Nuoren aikuisen asema kirkossa

Tällä hetkellä nuoret aikuiset ovat Suomessa eniten kirkosta eroava ikäryhmä, aivan kuten tilastot ovat näyttäneet jo useamman vuoden ajan. (eroakirkosta.fi, 2010.) Tutkimusten mukaan nuoret aikuiset ovat Suomessa kaikilla perinteisillä mittareilla mitattuna kaikkein vähiten uskonnollinen ikäryhmä. Nuoret aikuiset ovat muita ikäryhmiä passiivisempia osallistumaan uskonnollisiin tilaisuuksiin, lukemaan hengellistä kirjallisuutta tai rukoilemaan. Myös perinteisiin kristillisiin uskomuksiin uskomisen on nuorten aikuisten keskuudessa vähäisempää, kuin muissa ikäryhmissä. Erot nuorempien ja vanhempien ikäryhmien välillä eivät

kuitenkaan ole uusi ilmiö, sillä niin kauan kuin Suomessa on ollut saatavilla tutkittua tietoa uskonnollisuuden eroista eri ikäryhmien välillä, ovat nuoret olleet vähemmän uskonnollisia kuin vanhemmat ikäryhmät. (Niemelä 2006, 43.)

On olemassa lukuisia selityksiä sille, miksi vanhemmat ikäryhmät ovat nuorempia ikäryhmiä uskonnollisempia. Joissain tapauksissa ”uskonnollistumiseen” vanhemmalla iällä vaikuttavat perheen perustaminen, vanhemmuus, lasten saaminen sekä omien vanhempien vanheneminen sekä kuolema. Suomalaisten uskonnollisuutta tarkastelevien tutkimusten mukaan kuitenkin yksi selittävä tekijä on kaikessa yksinkertaisuudessaan se, että nuoret ovat vähemmän uskonnollisia siksi, että ovat nuoria. (Niemelä 2006, 44.) Nuoren aikuisen suhde kirkkoon on riippuvainen myös alueesta ja seurakunnasta, jonne nuorta aikuisuuttaan viettävä henkilö on sitoutunut. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko, i.a.)

Useimmat nuorista aikuisista eivät näe kirkkoon kuulumista merkittävänä osana suomalaista elämänmuotoa tai identiteettiä. Kirkkoon kuulumista ei nähdä myöskään merkittävänä tekijänä oman uskon vahvistamisessa. Nuoret aikuiset erottavat toisistaan uskon ja instituution; he näkevät uskon enemmän henkilökohtaisena, kuin instituutioon sidottuna asiana. (Niemelä 2006, 55.) Suomen evankelis-luterilainen kirkko (i.a.) mainitseekin mahdottomaksi löytää yhtä kaikkialla pätevää ratkaisua saadakseen osallistujamäärät nousuun kirkon järjestämissä nuorten aikuisten toiminnoissa.

Nuoret aikuiset eivät myöskään halua luokitella itseään selvästi johonkin uskonnolliseen järjestelmään kuuluviksi, vaan määrittelevät uskonnollisen identiteetinsä hyvin avoimesti. Esimerkiksi useat nuoret aikuiset mieltävät itsensä kyllä kristityiksi, mutta vain harva heistä kokee olevansa erityisesti luterilainen. Nuoret aikuiset kuvaavat itseään usein mieluummin myös termillä ”henkinen”, kuin ”uskonnollinen”. (Niemelä 2006, 54.)

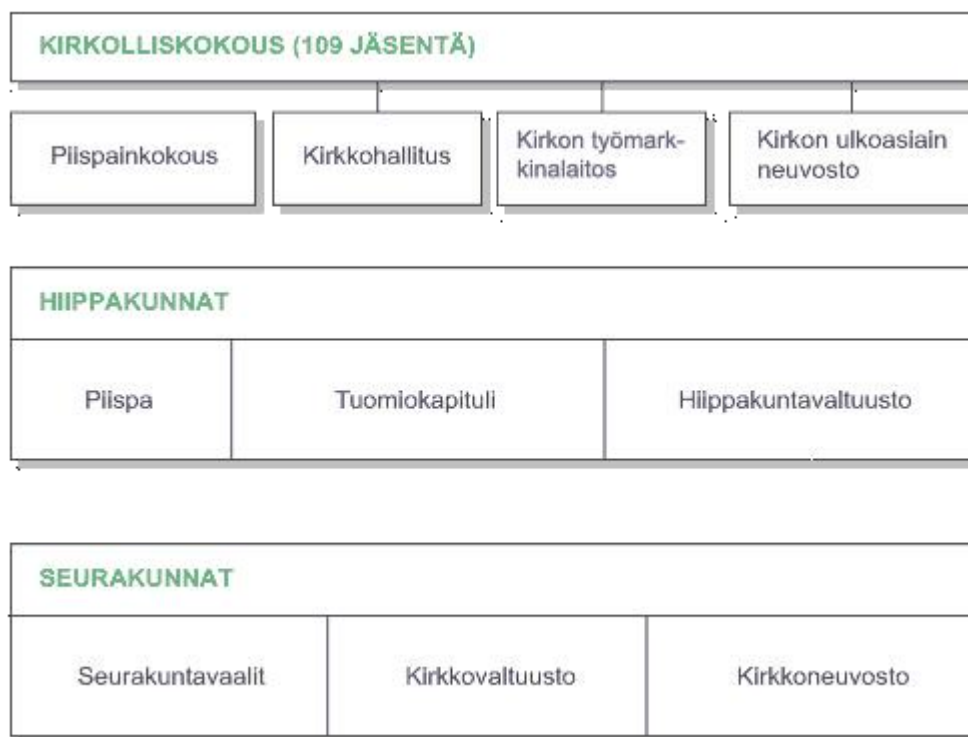
Vaikka kirkon jäsenyyteen tiukasti sitoutuneita ja aktiivisesti toimintaan osallistuvia nuoria aikuisia onkin suhteellisen vähän, on tutkimuksissa kuitenkin pystytty osoittamaan, ettei nuorten aikuisten suhtautuminen kirkkoon ole kielteinen.

Myös useilla kirkosta eronneilla nuorilla aikuisilla kuva kirkosta on pääosin myönteinen. (Niemelä 2006, 60.)

3.3 Kirkon hallinto

Suomen evankelisluterilaisen kirkon hallinnosta ja järjestysmuodosta säädetään kirkkolaissa. Kirkolliskokous, joka päättää muun muassa kirkon hallinnosta ja taloudesta, on kirkon ylin päättävä elin, mutta keskushallintoon kuuluvat sen lisäksi myös piispainkokous, kirkkohallitus, kirkon työmarkkinalaitos sekä kirkon ulkoasian neuvosto. Kirkon keskushallinto jakautuu siis useammalle eri toimijalle. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

Suomen evankelisluterilaisen kirkon hallintokaavio:

(Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a).

Keskushallinto päättää siis yleisesti kirkon yhteisistä asioista, mutta kirkon hallinnon kokonaisuuteen kuuluu myös niin seurakunta- kuin hiippakuntatasokin.

Hiippakunnissa toimitaan oman hallintoalueen sisällä, mutta pidetään myös yllä yhteyttä seurakuntien ja keskushallinnon välillä. Seurakunnat tai seurakuntayhtymät ovat puolestaan paikallisen tason päättäjiä ja toimijoita. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

Seurakuntien hallinnosta vastaavat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto. Kirkkovaltuuston on vaaleilla valittava, ja se on yksittäisen seurakunnan ylin päättävä elin. Ehdolle kirkkovaltuustoon voivat seurakuntavaaleissa asettua kaikki yli 18 –vuotiaat kirkon konfirmoidut jäsenet, joista seurakunnan koosta riippuen valitaan 11–39 luottamushenkilöä kirkkoneuvostoon. Lisäksi kirkkovaltuusto asettaa kirkkoneuvoston avuksi erilaisia johtokuntia. Kirkkoneuvosto johtaa seurakuntien käytännön toimintaa ja hallintoa.

Seurakuntayhtymällä on jokaisella seurakunnalla oma seurakuntaneuvosto, mutta ylintä valtaa yhtymässä käyttää yhteinen kirkkovaltuusto. Seurakuntaneuvoston puheenjohtajana toimii kirkkoherra, ja luottamushenkilöt seurakuntaneuvostoon valitaan seurakuntavaaleilla. Seurakuntaneuvosto hoitaa lähes samoja tehtäviä kuin yksittäisen seurakunnan kirkkoneuvosto, mikäli tehtäviä ei ole erikseen osoitettu seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkoneuvostolle. Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto johtaa seurakuntayhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

3.4 Seurakuntavaalit

Kirkon demokratian perusta luodaan seurakuntavaaleilla. Vaaleissa valitaan luottamushenkilöitä, joilla on käytössään seurakuntien ylin päätösvalta. Seurakuntavaalit järjestetään paikallistasolla neljän vuoden välein, ja niissä valitaan jäsenet niin seurakuntien kirkkovaltuustoihin kuin seurakuntayhtymiin kuuluvien seurakuntien yhteisiin kirkkovaltuustoihin ja seurakuntaneuvostoihinkin. (Seurakuntavaalit 2010.)

Seurakuntavaalit ovat vaalitavaltaan samanlaiset kuin kuntavaalitkin, jolloin äänestäjät voivat vaalisalaisuuden pätiessä äänestää suoraan ehdokasta. Seura-

kuntavaaleissa saavat äänestää kaikki 16 vuotta täyttäneet kirkon jäsenet. Vaaleissa pyritään saamaan jokaiseen seurakuntaan eri elämäntilanteissa eläviä ja eri-ikäisiä luottamushenkilöitä antamaan omaa näkemystään ja kokemustaan seurakuntien käyttöön. (Seurakuntavaalit 2010.)

Vuoden 2010 seurakuntavaaleissa ehdolle oli asettunut 23 000 henkilöä, joista valituksi seurakuntiin tuli noin 7000 luottamushenkilöä. Valituista luottamushenkilöistä kaudelle 2010-2014 8,5 % eli 764 on nuoria, alle 30-vuotiaita luottamushenkilöitä. Määrä on noussut edellisistä vaaleista 1,5 %-lla. (Seurakuntavaalit 2010.)

3.4.1 Luottamushenkilötoiminta

Luottamushenkilöt ovat seurakuntalaisten edustajia ja seurakunnan työntekijöiden yhteistyökumppaneita. Seurakuntavaaleilla valitut luottamushenkilöt ovat mukana seurakuntien päätöksenteossa vaikuttamalla, päättämällä, ideoimalla ja kehittämällä toimintaa niin johtokunnissa, seurakuntaneuvostoissa, kirkkoneuvostoissa kuin kirkkovaltuustoissakin. Luottamushenkilöt valitaan aina neljä vuotta kestäväälle kaudelle, ja ehdolle luottamustehtävään voi asettua kaikki yli 18 -vuotiaat kirkon konfirmoidut jäsenet. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a) Pyrkimyksenä seurakunnissa on, että luottamushenkilöissä olisi mahdollisimman erilaisista elämäntilanteista tulleita ihmisiä, joiden ikähaarukka olisi mahdollisimman suuri.

Luottamushenkilöllä voi olla seurakunnassa useitakin rooleja, sillä yleisesti ottaen luottamushenkilöt ovat myös muutoin aktiivisia seurakuntien toiminnassa (Kirkkopalvelut i.a.). Luottamushenkilöiden on kuitenkin syytä erottaa roolit toisistaan, ja keskittyä luottamustehtävässään siihen, mihin hänet on vaaleissa valittu. Keskeisimpänä tehtävänä luottamushenkilöillä on päätöksenteko, mutta myös omien seurakuntalaistensa edustaminen ja etujen ajaminen. Kirkkopalvelut (i.a.) kuvaa luottamushenkilöä niin kutsutuksi sillanrakentajaksi, joka vie viestiä seurakuntalaisilta ja toisaalta myös tuo viestiä takaisin seurakuntalaisille. Luottamushenkilön neljä merkittävintä kytkeä luottamus-sanaan syntyvät

seurakuntalaisten luottamuksesta, työntekijöiden luottamuksesta, itseluottamuksesta sekä luottamuksesta Jumalaan. (Kirkkopalvelut i.a.)

Luottamushenkilöt ovat merkittävässä roolissa myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon edustajina. Sen lisäksi, että kirkon johtajille kuuluu vastuu edistää kirkollista ykseyttä, sama vastuu on yhtäläillä myös jokaisella kristityllä. Tämän vuoksi maallikoista luottamustehtäviin valitut henkilöt ovat merkittävässä avainasemassa edistääkseen kirkollista ykseyttä. (Kirkkohallitus 2010.) Luottamushenkilön roolia käsitellään myös kirkkolain luvussa 7.

3.4.2 Nuorten aikuisten vaikuttamisverkosto NAVI

NAVI-verkosto eli Nuorten Aikuisten Vaikuttamisverkosto kokoaa yhteen seurakuntavaaleilla valittuja nuoria luottamushenkilöitä sekä muita heidän asioistaan kiinnostuneita ihmisiä ympäri Suomen. Verkoston tavoitteena on tukea nuoren aikuisen vaikuttamistoimintaa ja kristillistä identiteettiä, sekä tarjota mahdollisuus yhteydenpitoon muiden verkoston jäsenten kesken. (Nuorten Keskus 2010.)

Verkosto on kaikille avoin, ja siihen liittyminen tapahtuu helposti Nuorten Keskuksen Internet-sivuilta löytyvällä lomakkeella. Vaikka verkostoa markkinoidaan erityisesti alle 30-vuotiaille luottamushenkilöille jotka toimivat jossakin seurakunnan luottamustoimessa, voivat verkostoon silti liittyä ikään katsomatta myös muut nuoret aikuisten asioista kiinnostuneet.

Nuorten aikuisten vaikuttamisverkosto NAVI on perustettu Nuorten Keskuksen hallituksen toimesta lokakuussa 1999, ja siitä lähtien se on toiminut valtakunnallisena nuorten aikuisten asioita ajavana vaikuttamisryhmänä. Jo ensimmäisestä toimintavuodesta lähtien toiminta-ajatuksena on ollut nuorten osallistumismahdollisuuksien edistäminen kirkollisessa päätöksenteossa. Laajempaa verkostoa valmistelevaa työryhmää alettiin kokoamaan hallituksen toimesta, joka pyysi sekä maassamme toimivia kristillisiä nuoriso- kuin opiskelijajärjestöjäkin hiippakuntien ohella nimeämään työryhmään alle 30 –vuotiaita edustajia. (Nuorten Keskus ry, toimintakertomus 1999, 26.) Toimintavuoden 2002 lopulla työryhmä

käynnisti varsinaisen nuorten valtuutettujen verkoston luomisen, sekä aloitti nuorten valtuutettujen tukemisen (Nuorten Keskus ry, vuosikertomus 2002, 9). Vuonna 2003 NAVI:n ilmettä uudistettiin esimerkiksi uusien Internet –sivujen myötä, sekä paikkansa verkoston toiminnassa otti myös kuukausittain verkostolaisille toimitettavat NAVI-uutiset (Nuorten Keksus ry, vuosikertomus 2003, 6). Tasaisesti siitä eteenpäin NAVI on kasvattanut toimintaansa ja tavoittanut yhä enenevissä määrin luottamustehtävässään toimivia nuoria aikuisia.

3.4.3 NAVI-ryhmä

NAVI-verkoston toiminta rakentuu NAVI-ryhmän aktiiviselle toimimiselle. NAVI-ryhmä koostuu pääasiassa eri hiippakuntien edustajista sekä kristillisten- ja opiskelijajärjestöjen edustajista. Pyrkimyksenä on, että NAVI-ryhmässä on valittuna kustakin hiippakunnasta yksi varsinainen edustaja ryhmään, sekä hänelle varaedustaja. (Nuorten Keskus 2010.)

NAVI-ryhmän tarkoituksena on keskustella ja tehdä päätöksiä erilaisista verkostoon liittyvistä ajankohtaisista asioista. Vaalien kampanjointi, luottamushenkilöiden koulutukset, hiippakunnalliset tapaamiset sekä verkostolle kuukausittain lähetettävät uutiskirjeet sisältöineen ovat NAVI-ryhmän toteutettavia. (Nuorten Keskus 2010.) Ryhmässä toimivat samat edustajat koko kautensa ajan, mikäli se on mahdollista.

Käytännössä varsinaista NAVI-verkoston toimintaa ei koordinoita yksinomaan Nuorten Keskukselta, vaan Nuorten Keskuksella on NAVI:n parissa työskenteleviä henkilöitä (muun muassa nuorisosihteeri sekä erikseen nimetty NAVI-sihteeri), jotka toimivat yhdyshenkilöinä NAVI-ryhmän ja Nuorten Keskuksen välillä. (Nuorten Keskus 2010.) NAVI-ryhmä järjestää kokouksia, joissa käsitellään NAVI:n asioita. Ryhmän kokousten pohjalta lähetetään tietoa eteenpäin koko verkostolle. Ryhmän hiippakuntaedustajien tarkoituksena on välittää tietoa NAVI:n ajankohtaisista asioista omien hiippakuntiansa alueella, sekä toimia hiippakuntien nuorten aikuisten yhteyshenkilönä.

Yksi merkittävimmistä NAVI-ryhmän tehtävistä on tuottaa NAVI-uutisia, eli kuu-kausittain ilmestyviä tiedotteita ajankohtaisista vaikuttamisasioista kirkosta. Kyseisiä uutisia NAVI-ryhmän edustajat kirjoittavat kukin vuorollaan, ja Nuorten Keskusten kautta ne lähtevät sähköpostitse koko verkostolle. (Nuorten Keskus 2010.)

3.5 Vertaistuki

Vertaistuesta on olemassa lukuisia eri määritelmiä. Kaikille niille on kuitenkin yhteistä se, että vertaistuki liittyy yleensä johonkin elämäntilanteeseen, ongelmaan, osapuolten omiin kokemuksiin sekä tuen ja auttamisen vastavuoroisuuteen. Vertaistukea voidaan myös toteuttaa hyvin erilaisissa ympäristöissä ja olosuhteissa; tilanteet voivat olla ohjattuja tai niin sanotusti huomaamattomia tilanteita, joissa vertaistukea tulee annettua ja saatua huomaamattomammin. (sosiaaliportti.fi 2011.) Useissa tapauksissa vertaistuen saaminen tai antaminen rinnastetaan kuitenkin tilanteisiin, joissa toinen osapuoli on esimerkiksi sairastunut. On kuitenkin otettava huomioon, että vertaistuen muodot vaihtelevat pitkälti sen mukaan, mihin vertaistukitoiminnalla tähdätään. Mikäli pyritään tarjoamaan apua johonkin fyysiseen vammaan, ovat toimintamenetelmät varsin erilaiset kuin esimerkiksi paljon kouluissakin käytetyssä tutor-henkilötoiminnassa, vaikka lähtökohtana molemmissa onkin vertaistuen jakaminen ja kokeminen. (Snell & Janney 2002, 3.)

Vertaistukitoiminnan pääperiaatteina tulee olla toisen ihmisen kunnioittaminen ja arvostaminen, sekä aito halu jakaa omia kokemuksiaan ja tietoaan. Vertaistuen tulisi perustua myös kaikissa tapauksissa tasa-arvoiseen kohtaamiseen toisen ihmisen kanssa. Vertaistukitoiminta on yleensä pääasiassa myös vapaaehtoisuuteen perustuvaa, eikä sillä voida korvata niinkään ammatillista työtä. (sosiaaliportti.fi 2011.)

Vertaistuki käsitteenä tarkoittaa sellaista tuen muotoa, jolloin ihmiset pystyvät samaistumaan toistensa asemaan ja jakamaan keskenään samankaltaisia tunteita ja kokemuksia. Vertaistuki edellyttää usein vastavuoroista tuen antamista

ja saamista. Yksi vertaistuen tavoitteista onkin mahdollisuus toimia esimerkkinä ja apuna sellaiselle henkilölle, joka sillä hetkellä tukea tarvitsee, ottaen kuitenkin huomioon sen että roolit voivat vaihtua päinvastaisiksi lyhyelläkin aikavälillä. Vertaistuki antaa mahdollisuuden verrata ja punnita omaa tilannetta suhteessa toisten, samankaltaisessa tilanteessa olevien henkilöiden välillä. (Terveyskirjasto 2007.)

Vertaistuen kautta ihmiselle pyritään mahdollistamaan kokemus siitä, että on paljon muitakin ihmisiä, jotka ovat samassa tilanteessa. Yksi vertaistuen tarkoituksista on tarjota asioihin uusia näkökulmia ja tätä kautta voimaannuttaa sekä yksilöitä että ryhmiä. (sosiaaliportti.fi 2011.) Keskeisimmät vertaistuen pääperiaatteet ovat mahdollisuus kokemuksien jakamiseen, sekä kuuntelemisen ja jakamisen taito.

3.6 Aiemmat tutkimukset ja hankkeet

Nuorten aikuisten luottamustoiminnasta seurakunnissa ei löydy suoranaisesti aikaisempia tutkimuksia tai hankkeita. Nuorten aikuisten toiminnasta seurakunnissa sekä nuorten aikuisten asemasta kirkon jäsenenä on kuitenkin tehty useampia opinnäytetöitä niin Diakonia-ammattikorkeakoulun eri yksiköissä, kuin yliopistotason pro gradu-tutkielmiakin.

Luottamushenkilötoimintaa seurakunnan näkökulmasta ei ole käsitelty pääaiheena opinnäytetöissä eikä pro gradu –tutkielmissa. Nuorten aikuisten luottamustoimintaa on kuitenkin sivuttu esimerkiksi Ulrika Soikkelin (2006) opinnäytetyössä, joka käsittelee nuorten aikuisten toiminnan tarvetta Imatran seurakunnassa. Opinnäytetyössä on selvitetty kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmin 18 vastaajan mielipide siitä, millaista nuorten aikuisten toimintaa Imatralla tulisi järjestää ja kenen vastuulla järjestämisen tulisi olla. Raitiston & Tirkkosen (2010) opinnäytetyössä käsitellään nuorten osallisuutta seurakuntavaaleissa 2010. Opinnäytetyö toteutettiin kyselytutkimuksena Salon ja Uudenkaupungin toisen asteen oppilaitoksissa, ja siitä kävi ilmi että nuorilla suurin äänestysaktiivisuuteen vaikuttava tekijä on sekä nuoren itsensä että hänen perheensä osalli-

suus seurakunnassa. Molemmissa opinnäytetöissä kuitenkin korostetaan nuorten aikuisten tarvetta saada heille suunnattua toimintaa ja pohditaan eri näkökulmista mahdollisuuksia toiminnan toteutumiseen.

4 TYÖN TAVOITTEET

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kartoittaa seurakuntien nuorten luottamushenkilöiden tuen tarvetta ja toiveita, sekä vastata esille nousseeseen tarpeeseen kehittämällä siihen sopiva toimintamuoto. Nuorille luottamushenkilöille päätettiin toteuttaa kyselytutkimus NAVI-verkoston kautta yhteistyössä Nuorten Keskus ry:n kanssa, jonka jälkeen lähdettiin kehittämään kyselystä nousseeseen tarpeeseen sopivaa toimintamuotoa. Opinnäytetyössäni tarkastelen erityisesti yhteistyössä Nuorten Keskus ry:n sekä Kirkkopalvelut ry:n kanssa toteutettuja nuorten luottamushenkilöiden kanavatyöskentelyjä hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä syksyllä 2011. Työllä oli selkeä tavoitteensa ja paikkansa NAVI:n toiminnassa, sillä NAVI:lla ei tällä hetkellä ole mitään järjestäytynyttä hiippakuntatason toimintaa.

Opinnäytetyölläni haluan vaikuttaa siihen, että nuoria luottamushenkilöitä kuullaan luottamustehtävässään. Opinnäytetyöni kautta nuoret luottamushenkilöt voivat tulevaisuudessa saada mahdollisuuden vertaistuen kokemiseen sekä verkostoitumiseen muiden luottamushenkilöiden kanssa. Lisäksi haluan opinnäytetyölläni tarjota tietoa niin Nuorten Keskukselle kuin eri hiippakunnillekin siitä, mitkä ovat kirkkomme nuorille luottamushenkilöille ajankohtaisia asioita. Nuorten Keskus voi tulevaisuudessa hyödyntää opinnäytetyöni pohjalta vaikutamisverkosto NAVI:n kehittämistä entisestään, ja hiippakunnat puolestaan saavat arvokasta tietoa siitä, mitkä asiat heidän hiippakunnassaan toimivia nuoria luottamushenkilöitä puhuttaa. Opinnäytetyölläni haluan rohkaista hiippakuntia kehittämään nuorille luottamushenkilöille tarkoitettuja, vertaistukeen perustuvia tapaamisia itsenäisesti hiippakunnan toimesta.

Nuorten ja nuorten aikuisten osallisuus ja osallistuminen ovat nousseet puheenaiheiksi julkisessa keskustelussa yhä aktiivisemmin. Nuoret ovat kiinnostuneita osallistumaan oman arkensa, ympäristönsä ja elämänpiirinsä suunnitteluun, mutta tilaa toimimiselle annetaan kuitenkin edelleen hyvin vähäisiä määriä. Koska osallistuminen ja osallisuus eivät tarkoita vain kansalaisvelvollisuuksien täyttämistä, kuten esimerkiksi äänestämistä tai joltain taholta valmiiksi jär-

jestettyä toimintaa, tulisi nuorella olla mahdollisuus saada oma äänensä ja mielipiteensä esiin. Tästä syystä lasten ja nuorten osallistumiseen ja osallisuuteen on viittauksia muun muassa nuorisolaissa, kuntalaissa sekä perustuslaissa. (Opetusministeriö, 2007.)

5 TUTKIMUKSELLISET LÄHESTYMISTAVAT JA PROSESSIN KULKU

Opinnäytetyössäni lähestymistapana on käytetty triangulaatiota. Triangulaatiolla eli monimenetelmällisyydellä tarkoitetaan tutkittavan aiheen lähestymistä useampaa eri aineistonkeruumenetelmää käyttäen. Opinnäytetyössäni on käytetty sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Työni on niin kutsuttu kehitystyö, jonka tavoitteena on saatujen tutkimustulosten ja käytännön kokeilun avulla kehittää työ- ja toimintamuotoja edelleen niin, että niistä voidaan saada tulevaisuudessa entistä laadukkaampia ja tarkoituksenmukaisempia. (Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä 2010, 11.) Opinnäytetyöni aineisto on kerätty kyselytutkimuksella, joka on kvantitatiivisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 74.), mutta myös kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää on sovellettu opinnäytetyöni kehittämistyössä.

5.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivisen tutkimuksen peruseräteenä on kysyä määritettyyn tutkimusongelmaan liittyviä kysymyksiä. Kyselytutkimukseen valitun joukon tarkoitus on edustaa niin kutsuttua ”perusjoukkoa”, jolloin saatujen tutkimustulosten voidaan joissain määrin nähdä vastaavan koko joukkoa. Kvantitatiiviselle tutkimukselle tyypillistä on myös suuri otos ja täten vastaajien suuri määrä. (Vilka 2007, 17.)

Tutkimukseni suoritettiin kyselylomakkeella, joka lähetettiin sähköisesti koko tutkimukseni perusjoukolle, eli NAVI-verkostolle. Mikäli kyselylomakkeessa on sekä monivalintaisia, sekamuotoisia että avoimia kysymyksiä, se täyttää määrällisen tutkimuksen kriteerit (Vilka 2007, 67). Kun tutkimus toteutetaan kyselylomaketta käyttäen, ei tutkija pääse omalla olemuksellaan tai läsnäolollaan vaikuttamaan vastauksiin. Lisäksi kyselylomaketta käytettäessä suurena etuna on se, että otoksessa voi olla suurikin määrä henkilöitä, ja heiltä voidaan kysyä laajalla skaalalla asioista (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 182). Omassa kyselytutkimuksessani kyselylomake oli käytännössä ainut mahdollinen aineis-

tonkeruumenetelmä, koska kohderyhmäni NAVI-verkosto oli ympäri Suomea eri hiippakunnissa elävät, lähes 200 verkoston jäsentä.

Kyselylomaketta käytettäessä riskeinä ovat kuitenkin väärinymmärrykset, joita saattaa syntyä esimerkiksi epäselvien kysymystenasettelujen tai muutoin vaikearakenteisten kysymysten kanssa (Sutinen 2011). Lisäksi kyselylomakkeen täyttäjä voi vastata lomakkeessa kysyttyihin kysymyksiin epätarkasti tai väärin, ja joissain tapauksissa jopa laittaa jonkun toisen vastaamaan puolestaan (Valli 2001, 101–102.) Kyselylomaketta tutkimusmenetelmänä käytettäessä on aina riskinsä myös siinä, ettei vastauksia välttämättä tule määrällisesti tarpeeksi.

Onnistunut ja tarkoin suunniteltu kyselylomake voi kuitenkin parhaimmillaan tuottaa haluttua ja kiinnostavaa tietoa valitusta aiheesta. Lomakkeen suunnittelu ja muotoilu sekä lopullinen toteutus niin ulkomuodollisesti kuin sisällöllisestikin ovat tutkimuksen kannalta merkittäviä vaiheita, joihin tulee perehtyä huolella. Kun lomakkeet on lähetetty eteenpäin, lomakkeesta ilmenevien virheiden korjaaminen on sen jälkeen käytännössä mahdotonta. (Vilka 2007, 78.) Erityisen tärkeää on kiinnittää huomiota kyselylomakkeessa kysyttäviin sisältöihin sekä kysymystenasetteluun ja muotoiluun.

5.2 Kyselystä nousi esiin tuen tarve

Nuorille luottamushenkilöille suunnattu kysely (LIITE 2) lähetettiin saatekirjeineen (LIITE 1) NAVI:n oman sähköpostiverkoston kautta kaikille NAVI-verkoston jäsenille maaliskuussa 2011, ja kohderyhmänä oli noin 200 nuorta luottamushenkilöä ympäri Suomen. Kysely toteutettiin datan analysointi- ja kyselytyökalu Webropolia käyttäen. Kyselyyn vastaamiseen annettiin aikaa yksi viikko, ja muistutus kyselyn umpeutumisesta lähetettiin verkostolle kaksi päivää ennen aikaisemmin ilmoitettua sulkeutumisaikaa. Vastauksia toteutettuun kyselyyn tuli annetussa ajassa 47 kappaletta, eli noin 25 % kaikista kyselyn saaneista osallistui vastaamalla. Vastaajista naisia oli 75 % ja miehiä 25 %. Vastaajien keski-ikä oli 23,9 vuotta. Eniten vastauksia hiippakuntatasolla tuli Tampereen

hiippakunnasta, muutoin vastausprosentti hiippakuntien suhteen oli hyvin tasainen. Porvoon hiippakunta oli ainut, josta ei tullut yhtään vastausta.

Suurin osa kyselyyn vastanneista nuorista luottamushenkilöistä eli peräti 78 %, toimii valtuustossa, sekä samanaikaisesti myös jossain muussa luottamustehtävässä. Vastanneista 83 % eli huomattavan suuri osa ilmoitti toimivansa luottamustehtävässä ensimmäistä kauttaan.

Kysyttäessä luottamushenkilöiden kokemuksia siitä, kuinka he ovat tulleet vastaanotetuiksi seurakunnan nuorina luottamushenkilöinä, suurimmasta osasta vastauksia nousi esiin viesti, että nuoren ääntä luottamustehtäviin on kaivattu, ja näin ollen vastaanotto on ollut hyvä. Vanhempien luottamushenkilöiden ote nuorempiin on ollut kannustava ja arvostava, ja erityisesti nuorten luottamushenkilöiden asiantuntijuutta nimenomaan nuoria koskevissa asioissa pidetään erityisenä vahvuutena. Tyytyväisyys päätöselimen nuorentumisesta on monen vastauksen mukaan tullut esiin niin seurakuntalaisten, seurakunnan henkilöstön kuin vanhempien luottamushenkilöidenkin keskuudesta.

Vastaajista 45 % oli sitä mieltä, että he ovat saaneet omalta seurakunnaltaan tarvitsemansa määrän tukea tultuaan valituiksi luottamushenkilöiksi. Kaikista vastaajista 60 % totesi, että vastaushetkellä he eivät kokeneet tarvitsevansa säännöllistä ja jatkuvaa tukea kyetäkseen hoitamaan luottamustehtävänsä, mutta ilmaisivat kuitenkin kiinnostuksensa saada satunnaista tukea. Kyselyssä kartoitetuista NAVI:n tarjoamista tukimuodoista kärkeen nousi kuitenkin juuri tuen saaminen muilta luottamustehtävässä toimivilta nuorilta. Vastaajista 53 % oli sitä mieltä, että eniten heitä innostaa aktiiviseen vaikuttamiseen mahdollisuus päästä tapaamaan muita nuoria luottamushenkilöitä ja vaihtaa kokemuksia heidän kanssaan. Erityisesti oman hiippakunnan alueen nuoriin luottamushenkilöihin haluttaisiin luoda kontakteja hiippakunnallisten tapaamisten myötä.

Lomakkeen viimeinen kysymys oli monivalintakysymys, jolla selvitettiin nuoren luottamushenkilön syitä kuulua NAVI-verkostoon. Kaikista vastaajista peräti 64 % oli vastannut syykseen sen, että haluaa tutustua muihin nuoriin vaikuttajiin. Kyselyn lopussa olevaan ”sana on vapaa” kohtaan nuoret luottamushenkilöt

olivat jättäneet omia terveisiään ja kiitoksiaan NAVI:lle. Tarve verkostoitumiseen ja toisten luottamushenkilöiden kohtaamiseen tuli tässä kohdassa vahvasti esille.

Paljon niin paikallisia kuin valtakunnallisia tapaamisia. Paikkakunnalla, jossa olen ainoa alle kolmekymmentävuotias luottamushenkilö, vertaistukea ei juurikaan ole. (Vastaja 14.)

Jään odottamaan yhteisiä tapahtumia, jossa kohdata muita samassa veneessä olevia! (Vastaja 17.)

5.3 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä toimii erityisenä menetelmänä tutkijalle silloin, kun pyrkimyksenä on ymmärtää jonkin ilmiö, tilanne tai asia kokonaisvaltaisesti. Laadulliselle tutkimusmenetelmälle ominaista on aineiston kerääminen joko ryhmä- tai yksilöhaastatteluna, josta opinnäytetyössäni olen käyttänyt yksilöhaastattelumenetelmää. Yksilöhaastattelun voi toteuttaa joko lomake- tai teemahaastatteluna. (Vilka & Airaksinen 2003, 63.)

Omassa opinnäytetyössäni käytin lomakehaastattelua luottamushenkilöpäivillä järjestetyn nuorille luottamushenkilöille suunnatun kanavan päätteeksi, kun pyysin jokaista kanavaan osallistunutta täyttämään palautelomakkeen (LIITE 4). Palautelomakkeellani kartoitettiin henkilön taustatietojen lisäksi hänen tyytyväisyytensä toteutuneeseen kanavaan sekä mahdollisen kehittämisehdotukset. Tavoitteena oli siis saada kerättyä palaute hiippakunnallisten luottamushenkilöiden neuvottelupäivien nuorille luottamushenkilöille suunnatusta kanavatyöskentelystä, eikä niinkään koko päivän kokemuksista. Kyselylomake jaettiin kanavatyöskentelyyn osallistuneille nuorille luottamushenkilöille kanavatyöskentelyn päätteeksi. Näiden kysymystyyppien perusteella vastaajilta haluttiin saada mahdollisimman monipuolisia ja totuudenmukaisia vastauksia, ja vastaajille haluttiin tarjota mahdollisuus myös omien mielipiteidensä vapaamuotoiseen ilmaisuun. Palautelomake oli puolistrukturoitu, eli sisälsi 14 kysymystä joissa oli sekä avoimia että suljettuja kysymyksiä.

Opinnäytetyöni yhtenä aineistonkeruumenetelmänä käytin myös osallistuvaa havainnointia, joka on myös yksi kvalitatiivisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmistä. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija jollain tapaa osallistuu tutkimansa ryhmän tai tapahtuman toimintaan (Eskola & Suoranta 2000, 98). Osallistuvalla havainnoinnilla pystyin saamaan lisätukea hiippakunnallisissa luottamushenkilöpäivillä keräämääni palautteeseen, sillä pystyin olemaan konkreettisesti läsnä kanavatyöskentelyssä sekä aistimaan siellä vallinnutta tunnelmaa. Näin ollen etuna oli erityisesti se, että pystyin liittämään saamani kirjallisen palautteen koko kontekstiin, sekä ymmärtämään niiden yhteyttä omien kokemukseni kautta.

Osallistuessani luottamushenkilöiden neuvottelupäiviin ja siellä toteutettaviin nuorten luottamushenkilöiden kanavatyöskentelyihin, roolini oli ennen kaikkea tutkija eikä niinkään aktiivinen osallistuja. Seurasin tapahtumia sivusta ja merkitsin itselleni tutkimuksen kannalta oleellisia asioita ylös koko päivän ajalta. Osallistuvalla havainnoinnilla oli tässä opinnäytetyöni kohdassa erityisen merkittävä rooli, sillä pelkän kirjallisen palautteen valossa vastausten analysointi sekä kehittämistyö olisivat olleet huomattavasti irrallisempia sekä hankalammin työstettäviä kokonaisuuksia.

5.4 Aineiston analysointi

Aineisto opinnäytetyöhöni on hankittu monimenetelmäisesti. Merkittävimmät aineistonkeruumenetelmät olivat sekä kvalitatiivisen että kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmiä, ja nämä lähestymistavat määrittelivät myös aineistoni analysointia.

Toteutetun kyselyn vastaukset analysoin datan analysointi- ja kyselytyökalu Webropolia hyödyntäen. Ohjelman oma analysointityökalu tarjosi mahdollisuuden jäsenellä vastaukset kysymyksittäin niin, että samaan aikaan pystyi tarkastelemaan kaikkien vastaajien vastauksia ja keskiarvoja. Avoimien kysymysten kohdalla jäsentelin vastaukset suuremmiksi kokonaisuuksiksi yksittäisten

vastausten pohjalta. Kaikkiin avoimiin kysymyksiin sain muutamia tärkeimpiä teemoja, jotka kattoivat kunkin avoimen kysymyksen vastauksen.

Kyselytutkimuksen tulokset analysoituani toteutin yhdessä yhteistyökumppaneideni kanssa nuorten luottamushenkilöiden kanavatyöskentelyt hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä. Kun päivät olivat toteutuneet, analysoin sekä keräämiäni palautteita että tekemiäni havaintomuistiinpanoja. Palautelomakkeen analysoinnissa keskityin erityisesti kanavatyöskentelyn sisältöön ja osallistujien tyytyväisyyteen, ja vertailin esimerkiksi kanavien odotuksia suhteessa siihen, kuinka niiden nähtiin täyttyneen. Havainnointimuistiinpanoja analysoidessa työtä helpotti se, että olin jo toteutuneiden työskentelyiden aikana ja välittömästi niiden jälkeen käynyt tekemiäni havaintoja läpi ja pohtinut niiden mahdollisia merkityksiä tutkimuksessani.

Analysoin ja raportoin palautelomakkeet opinnäytetyössäni suhteellisen yleisellä tasolla, enkä nähnyt erityisen merkityksellisenä eritellä jokaisen hiippakunnan vastauksia hiippakuntakohtaisesti. Tavoitteenani oli saada kokonaiskuva kaikilta kanaviin osallistuneilta luottamushenkilöiltä, ja koska kanavat olivat kaikilla hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä samanlaiset ja samalla periaatteella toimivat, saadut vastauksetkin olivat suurimmalta osalta relevantteja ja kaikkien kanavien suhteen.

5.5 Prosessin kulku

Aloitin opinnäytetyöni yhteistyössä Nuorten Keskus ry:n kanssa keväällä 2011. Toteutus alkoi opinnäytetyön idean kehittämällä, aiheen määrittelyllä ja aineistonkeruumenetelmien suunnittelulla. Koska menetelmäksi valikoitui kyselytutkimus, kyselylomakkeen laatiminen ja sen lähettäminen NAVI-verkostolle tulivat prosessin varhaisessa vaiheessa. Kyselytutkimus otsikoitiin ”Nuorten luottamushenkilöiden tuen tarve ja toiveet”. Nuorten Keskus toimi tässä tapauksessa tukijanaan muun muassa siten, että laadimme kyselylomakkeen yhdessä heidän tarpeensa ja intressinsä huomioon ottaen. Asettelimme kysymykset yhdessä ja määrittelimme kohderyhmämme sekä hankimme tarvittavat luvat kyselyn toteut-

tamiseksi. Kun kysely oli saatu valmiiksi, työni tarkoitusta tarkennettiin ja rajattiin vielä työyhteisön kanssa.

Kuten mainittua, suurimmaksi tarpeeksi kyselytutkimuksesta nousi vertaistuen tarve erityisesti hiippakuntatasolla. Sitä omissa vastauksissaan painotti reilu puolet kyselytutkimukseen vastanneista. Tämän tiedon valossa lähdimme yhteistyössä Nuorten Keskuksen kanssa neuvottelemaan NAVI:n mahdollisuudesta osallistua Kirkkopalvelut ry:n organisoimille hiippakunnallisille luottamushenkilöiden neuvottelupäiville, joissa NAVI:lla olisi mahdollisuus olla luomassa nuorille luottamushenkilöille omaa vertaistukeen pohjautuvaa kanavaa. Yhteistyöstä Kirkkopalveluiden kanssa saatiin neuvoteltua ja sovittua keväällä 2011, ja työstäminen jatkui edelleen sekä kesän että syksyn 2011 aikana. Sovittiin, että NAVI pääsisi osallistumaan Helsingin, Tampereen ja Mikkelin hiippakuntien luottamushenkilöpäiviin. Helsingin hiippakunnan päivä järjestettiin Tikkurilassa 24.9.2011, Tampereen hiippakunnan päivä järjestettiin 1.10.2011 Sääksmäellä, sekä Mikkelin hiippakunnan luottamushenkilöiden neuvottelupäivä järjestettiin 8.10.2011 Ruokolahdella.

Kanavatyöskentelyyn suunniteltiin runko (LIITE 3) Nuorten Keskus ry:n kanssa yhteistyössä alkusyksystä 2011, ja samaa runkoa käytettiin kaikissa luottamushenkilöiden neuvottelupäivien kanavissa. Kanavan sisältö koostui pääasiassa ajatusten ja kokemusten vaihtamisesta, sekä muutamasta toiminnallisesta harjoituksesta ja toimintaan aktivoinnista. Erityisesti tässä kohtaa prosessiani kohdasin lukuisia erilaisia käytännön haasteita, ja kanavatyöskentelyiden toteutusvaihe oli prosessini kulussa vaikein vaihe.

Kaikilla toteutuneilla luottamushenkilöpäivillä kerättiin palaute kanavatyöskentelyn päätteeksi, joita analysoin opinnäytetyöni varten. Prosessini loppuvaiheessa analysoin viimeisetkin vastaukset tehden niistä yhteenvedon. Prosessin päätteeksi tarkastelin, miten palautteista esille nousseita asioita voisi kehittää tulevaisuutta ajatellen. Työstin toiminnan toteutumisen arviointia, sekä pohdin työni merkitystä ja roolia osana NAVI:n toimintaa.

Yhtensä osana opinnäytetyöprosessiini kuului nuorille luottamushenkilöille suunnatun kanavan markkinointi ja mainostus. Se toteutettiin pääasiassa Nuorten Keskus ry:n sekä Kirkkopalvelut ry:n toimesta, jotka järjestöinä olivat mukana luottamushenkilöpäivien toteuttamisessa. Mainostus jatkuin kuitenkin lähes koko prosessin ajan, eikä sitä voi sikäli eritellä omaksi osakseen prosessin kuluissa.

Kirkkopalvelut ry:n tavoitteena oli saada luottamushenkilöpäiville osallistujiksi erityisesti myös nuoria luottamushenkilöitä, jotka ovat luottamustoimessa ensimmäistä kauttaan mukana (Kirkkopalvelut ry, i.a. & Tytti Pietilä, henkilökohtainen tiedonanto 19.5.2011). Kirkkopalveluiden lähettämässä luottamushenkilöiden neuvottelupäivien kutsussa, joka toimitettiin sähköpostitse seurakuntien kirkkoherroille sekä hallinto- ja talousvastaaville, kannustettiin lähettämään päiville erityisesti nuoria luottamushenkilöitä. Samassa yhteydessä mainostettiin erityisesti nuorille suunnattua päiviin sisältyvää omaa ohjelmaa, eli NAVI:n organisoimaa kanavatyöskentelyä. (Tytti Pietilä, henkilökohtainen tiedonanto 19.5.2011.)

Nuorten Keskus ry on puolestaan NAVI-ryhmän kautta lähettänyt tietoa nuorille luottamushenkilöille suunnatusta osiosta hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä. NAVI on kehottanut nuoria luottamushenkilöitä pitämään puoliaan, mikäli he ovat kiinnostuneita osallistumaan päiville, sekä keskustelemaan asiasta omassa seurakunnassaan sellaisten henkilöiden kanssa, jotka ovat päättämässä niistä luottamushenkilöistä, joita päiville lähetetään (Anssi Almgren, henkilökohtainen tiedonanto 23.5.2011.) Lisäksi NAVI-sihteerin Anssi Almgren on ollut sähköpostitse yhteydessä NAVI-verkostoon ja muistuttanut lähestyvistä luottamushenkilöpäivistä.

6 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAT

Opinnäytetyöni käynnistyi siis erityisesti Nuorten Keskus ry:n kanssa heidän tarpeisiinsa vastatakseni. He kokivat tarpeelliseksi kartoittaa, millaista tukea nuoret luottamushenkilöt tarvitsevat luottamustehtävässä toimiessaan. Työyhteisö ehdotti, että aiheesta toteutetaan kyselytutkimus, johon lähdetään hakemaan vastauksia Nuorten Keskuksen organisoiman NAVI-verkoston kautta. Tähän tarpeeseen vastaten toteutin valtakunnallisen kyselytutkimuksen nuorille luottamushenkilöille, jonka kohderyhmänä olivat siis nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä NAVI:n jäsenet. Päättökysymyksenä oli selvittää, millaista tukea nuori luottamushenkilö kokee tarvitsevänsä toimiessaan luottamustehtävässä Suomen evankelis-luterilaisessa seurakunnassa. Määräajassa kyselytutkimukseen saatujen vastausten perusteella lähdimme pohtimaan, mikä olisi paras mahdollinen tapa vastata siihen tarpeeseen, joka vastauksista oli voimakkaimmin noussut esille.

Kyselytutkimuksen tuottamista vastauksista päätellen nuoret luottamushenkilöt kaipaavat luottamustehtävässään entistä enemmän vertaistukea ja toistensa kohtaamista, niin erilaisten yhteisöiden kuin sosiaalisten tilanteidenkin kautta. Saatujen vastausten pohjalta lähdettiin tarkastelemaan NAVI:n toimintaa peilaen sitä luottamushenkilöiden kokemuksiin ja tuntemuksiin. Opinnäytetyöhöni liittyvän kyselytutkimuksen ja siitä nousseen tarpeen pohjalta mahdollistui yhteistyö Kirkkopalvelut ry:n kanssa, joka toteuttaa hiippakunnallisia luottamushenkilöpäiviä vuosittain. Kirkkopalvelut ry tarjosi NAVI:lle mahdollisuuden olla mukana rakentamassa yhteistyötä luottamushenkilöpäivien tiimoilta niin, että nuorille luottamushenkilöille on päivän ohjelmassa oma erillinen kanavatyöskentelymahdollisuus. Neuvottelimme Kirkkopalvelut ry:n kanssa mahdollisesta yhteistyöstä, jota toteutettaisiin hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä. Yhteistyön rakennuttua aloimme luomaan NAVI:lle omaa kanavatyöskentelypohjaa, jotka toteutettiin syksyn 2011 aikana kolmen eri hiippakunnan neuvottelupäivillä. Tavoitteenani oli keväällä tehdyn kyselytutkimuksen valossa havainnoida luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä toteutettavien kanavatyös-

kentelyjen onnistumista sekä sitä, vastaisiko se nuorten luottamushenkilöiden kyselytutkimuksessa nousseeseen tarpeeseen.

Nuorten Keskuksen sisällä toimiva NAVI on pyrkinyt järjestämään jo aikaisemmin nuorille luottamushenkilöille suunnattuja hiippakunnallisia tapaamisia, mutta osanottajamäärät ovat olleet toteutuksen kannalta niin pieniä, ettei tapaamisia ole voitu järjestää. Opinnäytetyökseni toteuttamani kyselytutkimus ja sen vastausten pohjalta luotu kanavatyöskentely vertaistuen toteutumiseksi ja järjestämiseksi suunniteltiin yhdessä Nuorten Keskus ry:n kanssa.

Toteutettavien kanavien tarkoituksena oli toimia nuorille luottamushenkilöille tilaisuutena, jossa mahdollistettaisiin avoin keskusteluyhteys toisten samassa hiippakunnissa toimivien nuorten luottamushenkilöiden kanssa luottamustehtävään liittyvistä asioista. Kanavien ja niiltä saatavien palautteiden perusteella pyrittiin kehittämään sisältöä entistä enemmän nuorten luottamushenkilöiden tarpeita vastaaviksi, ja sen avulla löytämään NAVI:lle oma paikkansa Kirkkopalveluiden järjestämiltä luottamushenkilöiden neuvottelupäiviltä tulevaisuudessa. Tavoitteenani oli saada kattava kokonaiskuva hiippakunnallisten luottamushenkilöpäivien ja NAVI:n yhteistyön sopivuudesta, sekä tarjota molemmille yhteistyötahoilleni uusia kehittämisideoita. Lisäksi haluamme yhdessä yhteistyökumppaneideni kanssa toimittaa seurakuntiin viestiä osallistuvien luottamushenkilöiden välityksellä, että tulevaisuudessa seurakunnat voivat lähettää luottamushenkilöiden neuvottelupäiville yhä enenevässä määrin nuoria luottamushenkilöitä, sillä neuvottelupäivät tarjoavat oman erityisen antinsa myös heille.

7 SUUNNITELMISTA KANAVATYÖSKENTELYIDEN TOTEUTUMISEEN

Kanavatyöskentelystä puhuttaessa opinnäytetyössäni tarkoitetaan sellaista työskentelymuotoa, jolle olisi ollut myös vaihtoehtoista toimintaa työskentelyn ajaksi. Kanavatyöskentelyt toteutettiin luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä iltapäivällä, jolloin osallistujilla oli mahdollisuus valita kahdesta eri vaihtoehdosta toinen. Toinen valittavista vaihtoehdoista oli NAVI:n toteuttama työskentely nuorille luottamushenkilöille, toisesta tarjolla olevasta kanavasta puolestaan vastasi Kirkkopalvelut ry. Toinen tarjolla olleista kanavista kuitenkin tarjosi poikkeuksetta hiippakunnasta riippumatta materiaalia kirkon taloudesta ja kirkon talouden tulevaisuudesta.

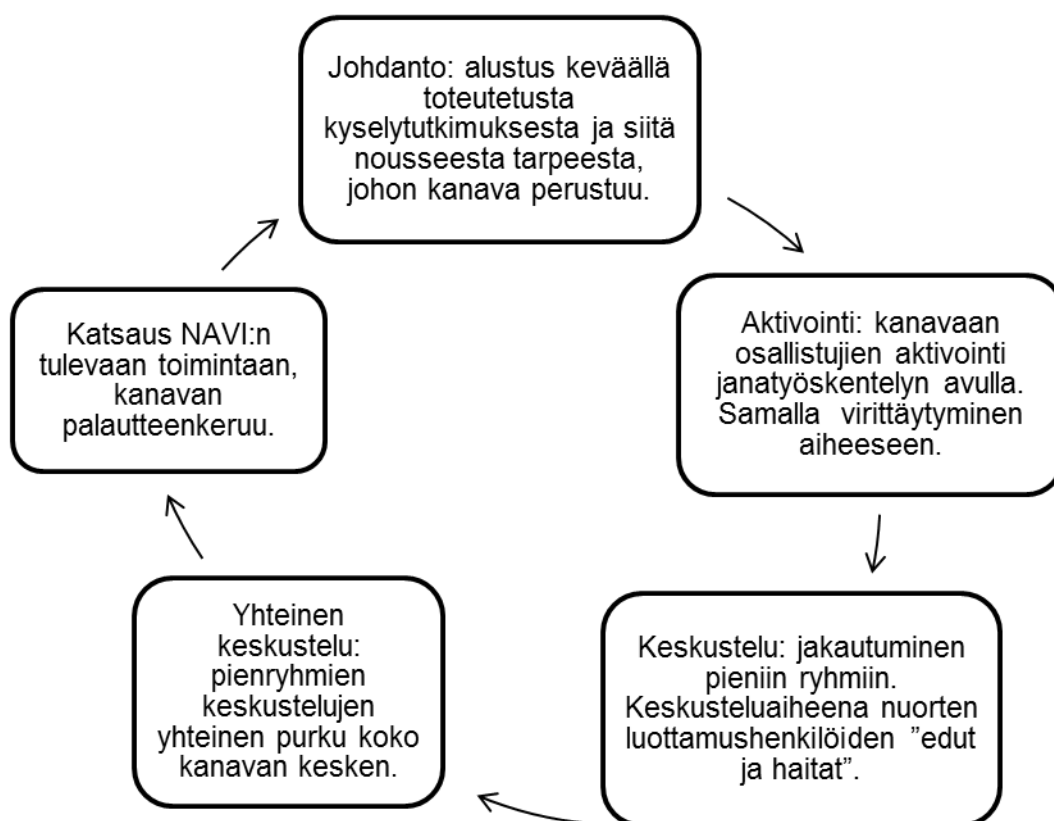
Kanavatyöskentelyt toteutettiin Helsingin, Tampereen, sekä Mikkelin hiippakunnan luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä syksyllä 2011. Kanaviin oli suunniteltu etukäteen runko (LIITE 3), jota käytettiin kaikissa kanavatyöskentelyissä. Jokaisessa toteutuneessa kanavassa oli erillinen NAVI:n järjestämä kanavan vetäjä, joka vaihtui kaikilla hiippakunnallisilla neuvottelupäivillä. Helsingin hiippakunnan neuvottelupäivillä kanavan veti NAVI-sihteerin, Tampereen neuvottelupäivillä NAVI-ryhmän varapuheenjohtaja, sekä Mikkeliissä järjestetyillä neuvottelupäivillä NAVI-ryhmässä toimiva Kuopion hiippakunnan hiippakuntaedustaja. Kanavatyöskentelyt olivat nimetty kaikilla neuvottelupäivillä samaan tapaan; ”Nuori luottamushenkilö – mahdollisuus vai uhka?”.

Lähtökohdat kanavatyöskentelyihin nuorten luottamushenkilöiden näkökulmasta olivat hyvät, sillä Kirkkopalvelut oli linjannut yhdeksi teemakseen hiippakunnallisille luottamushenkilöiden neuvottelupäiville nuoria aikuisia koskevat asiat. Koska kanavatyöskentelyt toteutettiin kaikilla neuvottelupäivillä siis pääasiassa päivän loppupuolella, oli päivän alkupuolella oli ehditty jo joissain määrin sivuta nuorten aikuisten asemaa ja nuoria luottamushenkilöitä. Teemat nousivat esiin esimerkiksi erilaisissa puheenvuoroissa, joita pitivät seurakuntien luottamushenkilöt ja kirkkoherrat. Lisäksi Helsingin hiippakunnan neuvottelupäivillä toteutettiin ryhmätyöskentely, jossa yhden ryhmän aiheena oli nuoren aikuisen asema kirkossa ja luottamushenkilön asema nuorten aikuisten edustajana. Mikkelin

hiippakunnan luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä yhden aamupäivällä kuul-
luista alustuspuheenvuoroista aiheesta ”odotuksiani nuorena luottamushenkilö-
nä” piti nuori luottamushenkilö.

7.1 Katsaus kanavien ohjelmaan

Kanavien perusrunko oli siis kaikilla hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden
neuvottelupäivillä sama, ja se oli suunniteltu NAVI-sihteerin toimesta syksyllä
2011.

(LIITE 3, Kanavan runko)

Kanavat alkoivat pienellä alustuksella siitä, mitä kanavalla halutaan nuorille luot-
tamushenkilöille tarjota, ja mistä ajatus tällaisen kanavan toteuttamiseen on
syntynyt. Alustuksessa viitattiin NAVI-verkostolle tehtyyn kyselytutkimukseen
keväällä 2011, josta tarve vertaistuen kokemiseen ja hiippakuntatason kohtaa-
miseen syntyi. Alustuksen jälkeen kanava jatkui alkumotivoinnilla, jolla pyrittiin
saamaan kanavaan osallistuneet luottamushenkilöt rentoutumaan. Alkumoti-

vointina toimi janatyöskentely, jolla haluttiin samanaikaisesti tarjota myös mahdollisuus tutustua toisiin kanavaan osallistuneisiin niin, että osallistujat saivat katsella ympärilleen ja havainnoida, miten muut luottamushenkilöt väittämien perusteella sijoittuivat janalle.

Kanavan toinen osio keskittyi enemmän keskusteluun ja asioiden jakamiseen. Tässä osiossa haluttiin erityisesti virittää keskustelua, jonka avulla nuorten luottamushenkilöiden olisi mahdollista jakaa ajatuksia keskenään ja kokea vertais-tuen tunnetta. Luottamushenkilöillä oli tehtävänänsä pienissä ryhmissä miettiä oman luottamustehtävänsä hyviä ja huonoja puolia, sekä nostaa esiin mahdollisia epäkohtia tai mieltä painavia asioita. Kun aiheista oli keskusteltu ryhmittäin, siirryttiin niitä ryhmien oman tahdon huomioon ottaen jakamaan kaikkien osallistujien kesken. Kanavan vetäjä pyrki synnyttämään keskusteltua esille nousseista aiheista sekä johdattelemaan luottamushenkilöitä keskinäiseen kommunikointiin. Yhteistä keskustelua purettiin tarpeen vaatimalla tavalla, takertumatta kuitenkaan liikaa aiheisiin, joista keskusteltua ei selvästi syntynyt.

Viimeisenä osana kanavatyöskentelyssä oli NAVI:n toiminnan esittely. Oletuksena oli, että kanavaan osallistujissa saattaa olla myös sellaisia, joille NAVI ei ole entuudestaan tuttu. Keskustelun muodossa pyrittiin myös kartoittamaan sitä, miten luottamushenkilöt haluaisivat heille suunnatun verkoston, NAVI:n, heitä palvelevan. Viimeiseen osaan liitettiin palautelomakkeen täyttäminen, jolla haluttiin kartoittaa osallistujien tyytyväisyyttä kanavan tarjontaan sekä mahdolliset heiltä esiin nousseita kehittämisehdotuksia. Palautelomakkeen täyttämiseksi ja palauttamiseksi annettiin halukkaille lisää aikaa, mutta painotettiin, että erityisen tärkeää on saada lomake takaisin jokaiselta kanavaan osallistuneelta luottamushenkilöltä. Palautelomake jaettiin kaikille kanavatyöskentelyyn osallistuneille.

Kaikkiin järjestettyihin kanaviin oli osallistujia. Helsingin hiippakunnan luottamushenkilöiden neuvottelupäivien kaikista osallistujista nuoria luottamushenkilöitä oli yhteensä kolme, joista kanavatyöskentelyyn osallistui kaksi. He edustivat molempia sukupuolia. Kanavaan ei osallistunut muita nuorten luottamushenkilöiden asioista kiinnostuneita.

Tampereen hiippakunnan luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä nuoria luottamushenkilöitä oli paikalla kolme. Heistä kaikki osallistui kanavatyöskentelyyn. Lisäksi kanavaan osallistui 12 muuta nuorten aikuisten asioista kiinnostunutta, jotka halusivat keskustella erityisesti nuorten luottamushenkilöiden merkityksestä ja roolista nuorten aikuisten äänenä kirkossa. Kanavaan osallistuneista nuorista luottamushenkilöistä oli edustettuina molemmat sukupuolet.

Mikkelin neuvottelupäivillä kanavatyöskentelyyn osallistui yhteensä 7 nuorten aikuisten asioista kiinnostunutta. Heistä kolme oli nuoria luottamushenkilöitä, ja he kaikki edustivat samaa sukupuolta. Yksi kanavaan osallistunut nuori luottamushenkilö piti neuvottelupäivillä oman alustuspuheenpuheensa nuoren luottamushenkilön roolista koko neuvottelupäivien osallistujajoukon läsnä ollessa.

Kaiken kaikkiaan kanaviin osallistui siis kolmen hiippakunnan alueella yhteensä kahdeksan nuorta luottamushenkilöä. Kaikkien kanavatyöskentelyiden osallistujat yhteenlaskettuna muita kuin nuoria luottamushenkilöitä osallistui kanaviin yhteensä 16. Eniten kanavatyöskentelyyn osallistuneita oli Tampereen hiippakunnan neuvottelupäivillä, joiden kokonaisosallistujamäärä oli myös kaikista järjestetyistä neuvottelupäivistä suurin. Osallistujamäärien niukkuudesta huolimatta kanavatyöskentelyt toteutuivat ja onnistuivat. Kanavien vetäjät sovelsivat suunniteltua runkoa tapauskohtaisesti osallistujamäärät huomioon ottaen. Kanavan runkoa suunniteltaessa oli kuitenkin huomioitu sen soveltuvuus sekä suuremmille, että pienemmille osallistujamäärille.

7.2 Kanavatyöskentelyiden osallistujat tyytyväisiä kanavien sisältöön

Kanavista kerättiin palaute niin nuorilta luottamushenkilöiltä, kuin muiltakin kanavaan osallistuneilta nuorten aikuisten asioista kiinnostuneilta. Palautteita raportoidessa keskityn erityisesti nuorten luottamushenkilöiden vastauksiin, mutta sivuan myös palautteiden kokonaisuutta.

Nuorista luottamushenkilöistä suurin osa palautteeseen vastanneista oli naispuolisia, ja iältään lähellä nuorten aikuisten määritelmän ylärajaa. Nuorista luot-

tamushenkilöistä vain kaksi olivat samasta seurakunnasta, loput vastanneista edustivat eri seurakuntia. Kaikista kahdeksasta nuoresta luottamushenkilöistä kaksi oli kuullut aikaisemmin NAVI-verkostosta. Toinen nuorista oli lukenut kristillistä Kotimaa-lehteä, ja tutustunut sitä kautta NAVI:in. Toinen entuudestaan verkoston tuntenut nuori luottamushenkilö kuuluu NAVI-verkostoon itse. Nuorista luottamushenkilöistä yksi vastanneista oli luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä toista kertaa, kaikki muuta vastanneet osallistuivat ensimmäistä kertaa.

Saatu palaute oli positiivista, ja erityisesti nuorten luottamushenkilöiden palautteista nousi esiin kanavan tarpeellisuus verkostoitumisen kannalta. Nuoret luottamushenkilöt kokivat tarpeelliseksi päästä keskustelemaan itseään kiinnostavista asioista ja tunsivat, että heillä on annettavaa keskusteluun erityisesti juuri nuoren luottamushenkilön näkökulmasta. Vaikka nuorten luottamushenkilöiden osallistujamäärät kanavatyöskentelyissä olivat pienet, kokivat osallistuneet luottamushenkilöt saaneensa silti toisiltaan sitä, mitä halusivatkin kanavan heille antavan. Vastaajien mukaan sekä kanavan otsikko että sisältö vastasivat heidät odotuksiaan, ja tarvetta kanavatyöskentelylle nähtiin olevan. Jokainen palautteeseen vastannut nuori luottamushenkilö vastasi saaneensa kanavatyöskentelystä itselleen joko apua, tietoa, tukea tai uusia näkökulmia. Saadun palautteen mukaan he olivat kuitenkin erityisen huolissaan siitä, kuinka mukaan saataisiin kannustettua lisää muitakin nuoria luottamushenkilöitä. Esiinnoussut kritiikki kohdistui pääasiassa siihen, että vaikka kaikissa kanavissa oli paikalla muutama nuori luottamushenkilö, se oli määrällisesti silti liian vähän. Vaikka heistä oli kiinnostavaa, että paikalla oli myös vanhempaa ja kokeneempaa väkeä, he korostivat silti nuoren osallistujaväen tärkeyttä sekä kehottivat panostamaan entisestään päivien markkinointiin nuorille luottamushenkilöille. Kanavien keskusteluosuuksissa olisi haluttu kuulla laajemmin useamman kuin muutaman seurakunnan asioista. Kritiikkinä palautteissa nousi esiin myös kanavatyöskentelyn rajattu aika, jota nuoret luottamushenkilöt eivät nähneet riittävänä tärkeälle aiheelle.

Nuoret luottamushenkilöt toivoivat vastauksissaan tulevaisuuden osalta aktiivisempaa yhteydenpitoa keskenään erityisesti NAVI:n toimesta, mutta myös hiipakuntatasolla. Rovastikuntatason toimintaa halusi kaksi vastanneista. He toi-

voivat, että voisivat saada NAVI:n kautta tukea ja ideoita luottamushenkilötoimintaansa nimenomaan nuorten näkökulmasta, käytännössä esimerkiksi hiippakuntatason koulutuksia ja tapaamisia järjestämällä. Aiheiksi ehdotettiin palautteissa muun muassa luottamushenkilön arkea ja rooleja arjessa, peruskoulutusta ja käytäntöjä seurakuntien päätöksentekoon liittyen, neuvoa aloitteiden tekemiseen sekä keskustelua vaikuttamisesta ja nuoresta aikuisesta kirkon jäsenenä. Kaikki kanaviin osallistuneet ja palautteeseen vastanneet nuoret luottamushenkilöt vastasivat odottaneensa kanavilta sisällöllisesti sekä keskustelua että tietoa NAVI:sta. He kokivat, että kanava oli vastannut näihin odotuksiin niin otsikoltaan kuin sisällöltäänkin.

Muiden kanaviin osallistuneiden palautteet olivat samankaltaisia nuorilta luottamushenkilöiltä saadun palautteen kanssa. Osallistujat olivat tyytyväisiä kanavan sisältöön ja erityisen innostuneita viemään tietoa NAVI:sta oman seurakuntansa nuorille luottamushenkilöille, innostaen heitä osallistumaan verkoston toimintaan. He kokivat saaneensa kanavatyöskentelystä uutta tietoa nuorten vaikutamisasioista sekä kuulleen ajankohtaisista nuoriin luottamushenkilöihin liittyvistä asioista. Osa vastaajista sanoi, että heidän mielestään olisi ollut mielenkiintoista kuulla enemmän nuorten luottamushenkilöiden henkilökohtaisia kokemuksia luottamustehtävässä toimimisesta, mutta näiden kokemusten kuulemista rajoitti nuorten luottamushenkilöiden pieni osallistujamäärä. Yksi vastaajista kirjoitti, että hänen mielestään olisi tärkeää, että etenkin nuoret luottamushenkilöt voisivat verkostoitua yli seurakuntarajojen. Se mahdollistaisi yhteistyön seurakuntien, rovastikuntien ja mahdollisesti jopa hiippakuntienkin nuorten luottamushenkilöiden kesken, ja kirkon sisällä voitaisiin saada sitä kautta nuorten ääntä enemmän kuuluviin. Palautteissa ollut kritiikki koski kanavan lyhyeksi rajattua aikaa, sekä useimpien seurakuntien tapaa mainostaa neuvottelupäiviä luottamushenkilöille. Vastaajat kokivat, ettei heidän seurakunnissaan oltu kutsuttu erityisesti nuoria luottamushenkilöitä osallistumaan, eikä heille oltu ilmoitettu etukäteen nuorten luottamushenkilöiden kanavasta.

7.3 Kanavien kehityshaasteet

Yhtenä kanavien kehittämishaasteena on ehdottomasti kanavien vetäjien pysyvyys ja vaihtumattomuus. Vaikka kanavatyöskentelyille on luotu selkeä runko, jonka mukaan kanavissa edetään, olisi silti niin vetäjille kuin kanavaan osallistuvillekin helpompaa, että vetäjä olisi sellainen, jolla siitä on jo aiempaa kokemusta. Se helpottaisi todennäköisesti myös kanavan vetäjän henkilökohtaista asettumista kanavan vetäjän rooliin; sillä nyt jokainen kanavaa vetänyt NAVI:n jäsen joutui asettumaan uuteen tilanteeseen ensimmäistä kertaa, eikä siitä syystä päässyt ehkä täysin rentoutumaan ja peilaamaan kanavan tunnelmaa aiempiin kanaviin. Mikäli kaikissa kanavissa olisi mahdollista olla vakiintunut vetäjä, kanavien muokkaaminen osallistujajoukon kokoon nähden olisi myös improvisoiden helpompaa. Nyt, koska vetäjillä ei ennestään ollut kokemusta kyseisen ohjelmarungon läpiviemisestä, he pyrkivät noudattamaan hyvin tarkasti saamaansa ohjeistusta kanavan sisällöstä.

Kanavatyöskentelyn otsikointiin on myös tulevaisuudessa kiinnitettävä huomiota, jotta se saadaan mahdollisimman sisältöään vastaavaksi. Silloin se palvelisi parhaalla mahdollisella tavalla myös tarkoitustaan, eli kutsuisi paikalle erityisesti nuoret luottamushenkilöt tutustumaan toisiinsa sekä verkostoitumaan keskenään. Otsikko ”Nuori luottamushenkilö – mahdollisuus vai uhka?” herätti nyt toteutetuilla neuvottelupäivillä monissa osallistujissa ajatuksen, että kanavan tarkoituksena on keskustella yleisellä tasolla nuorista aikuisista kirkossa ja nuorten luottamushenkilöiden asemasta vaikuttamistehtävissä. Yksi opinnäytetyöprosessini aikana tehdyistä huomioista oli se, että koska myös vanhempia luottamushenkilöitä kiinnostaa nuorten luottamushenkilöiden asiat, ja näin ollen he ovat joissain määrin kiinnostuneita osallistumaan nuorille luottamushenkilöille tarkoitettuun toimintaan. Hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä NAVI:n kanava oli kuitenkin suunnattu erityisesti nuorille luottamushenkilöille, ja näin ollen vanhempien halukkuutta osallistua ei oltu huomioitu kanavan suunnittelussa. Tästä johtuen olisi kehitettävä sujuva toimintamalli sille, että myös neuvottelupäivien aikana ennen kanavatyöskentelyn alkua kanavat esiteltäisiin ja siinä voitaisiin painottaa nuorille luottamushenkilöille tarkoitettua ohjelmaa kanavan sisältönä. Silti merkittävässä asemassa on kuitenkin se, miten

kanava otsikoidaan, sillä ihmiset lukevat heille jaetusta ohjelmasta otsikkotasolla ohjelmien sisältöjä. Mikäli otsikossa mainittaisiin jo kanavan suuntautuneisiin nuorille, se todennäköisesti vähentäisi automaattisesti muiden kuin nuorten luottamushenkilöiden osallistumisaktiivisuutta.

Lisäksi kehittämis ehdotuksena on mainittava myös mainostuksen lisääminen seuraavia luottamushenkilöiden neuvottelupäiviä ajatellen. Vaikka Kirkkopalvelut ry hoitaa tehokkaasti omaa markkinointiaan hiippakunnille ja seurakunnille, olisi silti NAVI:n oltava omalta osaltaan kohdentamassa markkinointiaan juurikin nuorille luottamushenkilöille. Koska seurakunnista on lähes poikkeuksetta mahdollisuuksia ja resursseja lähettää vain muutamia luottamushenkilöitä neuvottelupäiville, olisi nuorten luottamushenkilöiden oltava tietoisia mahdollisuudestaan päästä lähtemään mukaan. Näin ollen NAVI voisi etukäteen lähettää tiedotteen verkostonsa jäsenille ja ilmoittaa, että yhteistyö Kirkkopalveluiden kanssa jatkuu, ja NAVI on jälleen mukana hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä. Se olisi selvä viesti nuorille luottamushenkilöille siitä, että heille on siellä osoitettua ohjelmaa, ja näin ollen he voisivat hyvissä ajoin ilmoittaa seurakunnissaan halukkuutensa osallistua neuvottelupäiville. Nuoria luottamushenkilöitä tulisi kannustaa tarttumaan seurakunnassaan aiheeseen ja rohkeasti vaatimaan itselleen mahdollisuutta kouluttautua ja verkostoitua tällaisten seurakuntarajoja ylittävien päivien osalta. Nuorille pitäisi saada tehtyä selväksi, että he ovat aivan yhtä oikeutettuja saamaan lisäkoulutusta luottamustehtävänsä kuin kokeneemmatkin luottamushenkilöt.

Neuvottelupäivien ohjelmaa suunnitellessa tulisi ottaa huomioon myös se, että tunnin mittainen kanavatyöskentely ei varmasti ole riittävä aika. Joko päivän aikana tulisi olla muutama aiheita alustava puheenvuoro, tai sitten kanavatyöskentelylle on annettava enemmän tilaa. Yksi mahdollisuus olisi pohtia ohjelmanumeroiden järjestelyä niin, että muutaman ohjelmanumeron ajan nuorilla luottamushenkilöillä olisi täysin erillinen ohjelmansa NAVI:n toimesta. Nuoret luottamushenkilöt saisivat omien intressiensä puitteissa päättää, osallistuvatko he heille suunnattuun ohjelmaan, vai neuvottelupäivien yleiseen osuuteen. Tunti on haastavan lyhyt aika otettaessa huomioon, että mikäli vertaistuen haluttaisiin palvelevan heitä parhaalla mahdollisella tavallaan, se edellyttäisi ensin niin kut-

sutun luottamuksellisen ilmapiirin syntymistä. Tämä luottamus kanavaan osallistujien kesken ei välttämättä ehdi syntyä vain siinä, että kanavan alkaessa käydään nimi- ja seurakuntakierros läpi. Jos kanavatyöskentelyn ajaksi haluttaisiin mahdollisimman avoin ja keskusteleva ilmapiiri niin että jokainen uskaltaisi sanoa rehellisesti omia ajatuksiaan, pitäisi työskentelyyn varattua aikaa venyttää vähintään puolella kanavatyöskentelyyn varatusta ajasta lisää.

Merkittävimpana kehittämishaasteena on kuitenkin yksinkertaisesti se, että olisi keksittävä keino jolla nuoria luottamushenkilöitä saataisiin houkuteltua osallistumaan hiippakunnallisille luottamushenkilöiden neuvottelupäiville. Nuorten luottamushenkilöiden lisäksi motivointia pitäisi suunnata myös seurakuntien päättäjille ja kirkkoherroille. Nuorten luottamushenkilöiden osallistujaosuus toteutuneiden neuvottelupäivien kokonaisosallistujamäärästä on ollut erittäin pieni, ja näin ollen nuorille luottamushenkilöille järjestettävissä kanavatyöskentelyissä on jatkossa otettava huomioon joukon pieni koko. Vastaavasti kanavatyöskentely voidaan suunnitella niin, että se tarjoaa verkostoitumis- ja vertaistukimahdollisuuden nuorille luottamushenkilöille, mutta samanaikaisesti kanavaan on mahdollista ottaa mukaan myös asiasta kiinnostuneita varttuneempia luottamushenkilöitä. Kanavatyöskentelyissä kuitenkin oltiin aktiivisia pohtimaan nuorten luottamushenkilöiden mukaan saamista, ja monet luottamushenkilöt sanoivatkin varmasti vievänsä viestiä omaan seurakuntaansa, että seuraaville neuvottelupäiville lähetettäisiin mukaan myös nuorempia ja uudempia luottamushenkilöitä.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Molemmat yhteistyötahot, sekä NAVI että Kirkkopalvelut ry, ovat halukkaita jatkamaan yhteistyötään hiippakunnallisten luottamushenkilöpäivien tiimoilta. Näin ollen opinnäytetyöprosessistani saaduilla kokemuksilla ja kanavaan osallistuneiden luottamushenkilöiden palautteilla on merkittävä rooli tulevaisuuden kehittämistyössä. Koska kokemus kanavatyöskentelyjen onnistumisesta on tällä opinnäytetyöllä jo hankittu, voidaan jatkossa kanavian lähteä toteuttamaan saadun kokemuksen ja palautteen perusteella. Seuraavan kerran NAVI tulee olemaan mukana keväällä järjestettävillä eri hiippakuntien neuvottelupäivillä.

Syksyn 2011 aikana toteutuneiden hiippakunnallisten neuvottelupäivien kanavatyöskentelyille asetetut tavoitteet voidaan nähdä täyttyneiksi opinnäytetyöni myötä. Koska kaikissa kanavatyöskentelyissä oli myös kohderyhmään kuuluvia osallistujia, tässä tapauksessa alle 30-vuotiaita luottamushenkilöitä, voidaan vertaistuen jakamiseksi ja kokemiseksi osoitetut kanavat nähdä palvelleeksi tarkoitustaan. Kaikissa kanavissa oli paikalla joko kaksi tai useampi nuori luottamushenkilö, ja näin ollen jo kahden luottamushenkilön kesken vertaistuen jakaminen on mahdollista. On kuitenkin otettava huomioon, että mikäli kanavissa olisi ollut paikalla vain kaksi nuorta luottamushenkilöä eikä muita osallistujia olleenkaan, olisi vertaistuen jakaminen ollut odotettua intensiivisempää. Koska paikalla oli kuitenkin myös muita osanottajia, oli vertaistuen saaminen ehkä rikkonaisempaa ja hajanaisempaa kuin vain nuorten luottamushenkilöiden keskinäisessä kanavatyöskentelyssä olisi voinut olla. Nyt puheenvuoroja käyttivät myös muut kuin alle 30-vuotiaat luottamushenkilöt, mikä omalla tavallaan rikkoi nuorten keskinäistä keskustelua. Tästä johtuen nuorille luottamushenkilöille ei tarjoutunut päivän aikana mahdollisuutta jakaa asioita vain keskenään.

Toteutettu tuen tarpeen kartoitus ilmaisi selkeästi nuorten luottamushenkilöiden halukkuuden hiippakuntatason verkostoitumiseen ja toistensa tapaamisen. Kun tähän tarpeeseen lähdettiin vastaamaan, ei vastaanotto nuorten luottamushenkilöiden puolelta ollut kuitenkaan odotettu. Tästä voi mielestäni tehdä johtopäätöksen, ettei tässä tapauksessa tuen tarve ja siihen vastaaminen kohdanneet

halutulla tavalla, vaikka kanavatyöskentelyille asetetut tavoitteet täyttyivätkin. Useat kanaviin osallistuneet luottamushenkilöt jakoivat kokemuksensa siitä, ettei seurakuntien luottamushenkilöille tiedotettu tarpeeksi selvästi mahdollisuudesta osallistua neuvottelupäiville, minkä epäiltiin olevan syynä myös siihen, ettei nuoria luottamushenkilöitä ollut paikalla suurempia määriä. On otettava huomioon myös se, että luottamushenkilöiden neuvottelupäivät ovat monelle uudelle ja nuorelle luottamushenkilölle sellainen kouluttautumismahdollisuus, josta he eivät välttämättä ole olleet tai ole tulleet tietoisiksi riittämättömän informaation vuoksi. Näin ollen hiippakunnallisten luottamushenkilöiden neuvottelupäivien markkinointi oli joissain määrin riittämätöntä yhteistyötahojen toimesta.

9 KOKEMUS OPINNÄYTETYÖPROSESSISTA

NAVI-verkosto toimii pääasiassa vapaaehtoisuuteen pohjautuen, eikä siksi velvoita ketään verkoston jäsentä olemaan aktiivinen NAVI:n toiminnassa. Tästä näkökulmasta tutkimukseeni saamiani vastauksia tarkastellessa voin todeta olevani tyytyväinen saamaani vastausmäärään. Alusta asti oli selvää, että vapaaehtoinen verkosto ei tutkimuksen otoksena ole välttämättä varsin aktiivinen, eikä näin ollen ei voitu olettaa, että kaikki verkoston sähköpostilistaan kuuluvat vastaisivat. Vastausten määrää saattoi kuitenkin vapaaehtoisuuden lisäksi rajata myös se, että kaikki verkostoon kuuluvat eivät välttämättä ole iältään alle 30-vuotiaita, tai toimi aktiivisesti vaikuttamistehtävissä nykyhetkellä.

Omalle perusteelliselle työotteelleni oli tärkeää, että sain jatkaa tekemäni kyselytutkimuksen pohjalta opinnäytetyötäni nousseiden vastausten perusteella kehittämistyöksi. Opinnäytetyöstäni tuli eheämpi kokonaisuus niin, että se käsittelee sekä tarpeen kartoituksen, että siihen vastaamisen. Useiden menetelmien käyttö kokemattomana tutkijana tuntui prosessin aikana muutaman otteeseen haasteelta, mutta oli mielestäni ainut keino saavuttaa haluttu lopputulos.

Omasta korkeasta työmoraalistani johtuen odotukseni hiippakunnallisten neuvottelupäivien markkinoinnin suhteen nuorille luottamushenkilöille olivat suuremmat, kuin mihin todellisuudessa yhteistyötahojen rahkeet riittivät. Näin ollen osallistujamäärä jäi mielestäni myös pienemmäksi suhteessa siihen, mihin mahdollisuudet parhaassa tapauksessa olisivat voineet olla. Tutkimukseni näkökulmasta entistä luotettavampaa ja relevantimpaa tietoa olisi voitu saada ennen kaikkea siten, että kanavissa olisi ollut paikalla vain kohderyhmään kuuluvia alle 30-vuotiaita luottamushenkilöitä, ja heitäkin enemmän kuin muutama.

9.1 Objektiivisuus ja työn luotettavuus

Tutkimukseni on toteutettu pitkälti objektiivisuuteen pohjautuen niin, että esimerkiksi kyselytutkimus nuorten luottamushenkilöiden tuen tarpeesta toteutettiin sähköisesti. Pyrin ottamaan objektiivisuuden huomioon myös kanavatyöskente-

lyjen päätteeksi kerättävässä palautteessa, pyytäen muun muassa kanavan vetäjää painottamaan palautteessa vastaajien rehellisyyden tärkeyttä sekä heidän vastaustensa anonymiteettiä. Molempien kyselyiden kohdalla pyrin tutkijana ottamaan eräänlaista fyysistä etäisyyttä toteutetusta tutkimuksesta ja täten minimoida mahdollisuudet vaikuttaa tutkimuksen lopputuloksiin. Koko opinnäytetyöprosessin aikana erityisen puolueettomuuden työlleni antoi se, etten henkilökohtaisesti toimi tai ole koskaan toiminut seurakunnan luottamushenkilönä. Koen, että mikäli olisin ollut itse luottamushenkilöroolissa tekemässä luottamushenkilöihin liittyvää opinnäytetyötä, olisin voinut suhtautua aiheeseeni huomattavasti henkilökohtaisemmin. Näin ollen näen tärkeänä, että tein työtä ulkopuolisen silmin. Lisäksi merkityksellinen seikka oli se, että kaikilla toteutuneilla kanavatyöskentelyille oli erillinen vetäjä, eikä minun tarvinnut osallistua koko työskentelyn ajan aktiivisesti ryhmän aktivoimiseen. Se oli osaltaan myös välineenäni pitäytyä etäisenä tutkijana, ja näin ollen saada totuudenmukaisempaa palautetta kanavan toiminnasta, kun osallistuneet henkilöt eivät kohdentaneet palautettaan suoraan kanavan vetäjälle vaan henkilölle, joka oli kanavan ajan pysytellyt enimmäkseen syrjässä.

Pyrin vastauksissani myös rehelliseen analyysiin sekä asioiden totuudenmukaiseen ilmaisuun. Pyrin myös kanavanvetäjien välityksellä rohkaisemaan kanavatyöskentelyn palautteeseen vastanneita osallistujia kertomaan palautteessaan avoimesti oman mielipiteensä, sillä vastaajien mielipiteet eivät tule tunnistettavasti ilmi opinnäytetyössäni. Tästä johtuen en esimerkiksi eritellyt hiippakunta-kohtaisesti kanavatyöskentelyistä saatua palautetta, sillä nuorten luottamushenkilöiden osuus kussakin toteutuneessa työskentelyssä oli tunnistettavuusriskin huomioon ottaen hyvin pieni.

Olen pyrkinyt saamaan aikaan mahdollisimman luotettavan tutkimuksen, joka kertoo realistiset tulokset tutkitusta asiasta. Tutkijana olen pyrkinyt huolehtimaan luotettavuudesta ja tarkkuudestani koko prosessin ajan, esimerkiksi kysely- ja palautelomakkeita laatiessa. Tavoitteenani on ollut haluttujen tutkimustulosten sijaan tuoda esille totuudenmukaisia tuloksia. Riskien minimoimiseksi kenellekään muulle ei ole annettu mahdollisuutta tutustua tai käydä läpi saatuja vastauksia ja palautteita, ja ne ovat olleet yksin tutkijan hallussa. Lisäksi olen

pyrkinyt henkilökohtaisella tasolla lisäämään tutkimukseni luotettavuutta esimerkiksi säilyttämällä koko prosessin ajalta kaikki pienetkin muistiinpanot ja käytetyt aineistot niin, että voin prosessini aikana turvautua niihin.

9.2 Jatkotutkimusaiheita

Mielestäni yksi peruskartoitus, joka olisi ollut myös omassa opinnäytetyössäni pohjatietona merkittäväksi hyödyksi, olisi ollut tutkimus NAVI-verkoston kuuluvista jäsenistä. NAVI-verkoston sisällä voisi tehdä tutkimuksen nuorten aktiivisten luottamushenkilöiden todellisesta määrästä. On tiedossa että verkostoon kuuluu tällä hetkellä noin 200 nuorten luottamushenkilöiden asioista kiinnostunutta, mutta tarkkaa tietoa ei ole siitä, montako näistä verkostoon kuuluvista on nuoria luottamushenkilöitä. Koska verkostoon kuuluminen ei edellytä sitä, että verkoston jäsen toimii aktiivisesti luottamustehtävässä jossakin seurakunnassa, oli kyselytutkimuksen tulokset saatuaani hankala arvioida, kuinka kattava otokseni oli. Lisäksi tähän liittyen nuorista luottamushenkilöistä NAVI:n toiminnassa voisi tehdä mahdollisesti hiippakunnallista kartoitusta.

Ottaen huomioon, että kyselytutkimus tuen tarpeista ja toiveista toteutettiin nyt NAVI-verkoston kautta, olisi olemassa myös se vaihtoehto, että tutkimuksessa kartoitettaisiin kaikkien seurakuntien nuorten luottamushenkilöiden kokemukset. Se on kuitenkin haastavuustasoltaan huomattavasti toteutettua suurempi siksi, että seurakunnat eivät saa ilman asianosaisten lupaa antaa nuorten luottamushenkilöidensä tietoja muille henkilöille. Mikäli jollain keinolla olisi kuitenkin mahdollista tavoittaa kaikki Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuoret luottamushenkilöt, olisi mahdollista toteuttaa entistä mittavampi tutkimus nuorten luottamushenkilöiden kokemuksista luottamustehtävässään.

Toteuttamastani kyselytutkimuksesta nousi esiin, että eri seurakunnissa on hyvinkin vaihtelevat käytännöt nuorten luottamushenkilöiden kouluttautumisen ja huomioonottamisen suhteen. Olisi mielenkiintoista saada tutkia tarkemmin, kuinka poikkeavia nämä erilaiset suhtautumistavat eri seurakunnissa ovat. Eri-tyisesti nuorten luottamushenkilöiden ensimmäisellä vaikuttamiskaudella kun

asiat ovat vielä uusia ja outoja, tuen tarpeen merkitys korostuu. Joissakin seurakunnissa on vastausten perusteella käytössä esimerkiksi kokeneemmista luottamushenkilöistä nimetyt mentorit, jotka ovat uuden nuoren luottamushenkilön tukena. Mentoreiden tehtävänä on käydä keskustelua mentoroitavan luottamushenkilön kanssa, sekä neuvoa hänelle tarpeen vaatiessa esimerkiksi kokouskäytännöistä. Yksi mielenkiintoinen hanke olisikin käynnistää muutamassa seurakunnassa kyseinen mentorihanke, ja tutkia mentorin merkitystä nuoren luottamushenkilön tukena.

Lisäksi yksi kiinnostava tutkimusaihe olisi seurata nuorten luottamushenkilöiden osallistumisaktiivisuutta hiippakunnallisilla luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä tämän prosessin jälkeen, kun NAVI vakiinnuttaa paikkansa kanavanvetäjänä. Koska nuoria luottamushenkilöitä aletaan houkutella mukaan yhä enenevässä määrin, on todennäköistä että lähitulevaisuudessa heidän osallistujaktiivisuutensa tulee kasvamaan moninkertaiseksi verrattuna kuluneen syksyn neuvottelupäiviin.

9.3 Oma ammatillinen kehitys

Oma ammatillisuuteni on kehittynyt koko opinnäytetyöprosessin ajan, useilla eri tavoilla ja eri näkökulmia käytettyäni. Merkittävimpänä ammatillisen oppimisen kokemuksenani on mielestäni jonkin kokonaisuuden kokonaisvastuun kantaminen ja sen organisoiminen. Tässä tapauksessa tämä kokonaisuus oli opinnäytetyöni, jota koordinoin lähes itsenäisesti alusta loppuun. Vaikka minulla oli opinnäytetyössäni yhteistyökumppaneita, päävastuu työn valmistumisesta oli kuitenkin luonnollisesti minulla. Mielestäni tällaisen kokonaisuuden hallinta vaatii tekijältään sekä moniammatillisen työotteen hallintaa, että kykyä toimii moniammatillisessa työympäristössä. Lisäksi tekijältä vaaditaan innostusta ja paneutumista vireillä olevaan aiheeseen, joka puolestaan merkitsee sitä, että tekijän itsensä on osattava pitää huolta siitä, että motivaatio ja kiinnostus projektin toteuttamiseen säilyvät koko työn ajan. Näin ollen oman itsensä jaksamisesta on huolehdittava, ja itselleen tulee osata laatia toteuttamisaikataulu. Koen, että oman ammatillisen kasvuni kannalta aikataulujen laatiminen ja moniammatilli-

seen työympäristöön sopeutuminen ovat ottaneet opinnäytetyöni myötä askeleen eteenpäin.

Opin mielestäni paljon myös tutkimuksen tekemisestä. Kyselylomakkeen laatimisesta vastausten analysointiin oli prosessin aikana pitkä matka, mutta opitut asiat tulevat varmasti osoittautumaan hyödyllisiksi vielä opinnäytetyöprosessin päätyttyä. En ole aikaisemmin uskonut löytäväni itsestäni tutkijan piirteitä, mutta päästyäni tarpeeksi sisälle tutkittavaan aiheeseen huomasin myös näiden piirteiden nousevan itsestäni esiin. Olen luonteeltani vilkas ja eloisa, enkä näin olen uskonut malttavani pysähtyä analysoimaan ja kirjoittamaan teoriapohjaista tietoa ongelmitta. Prosessin loppusuoralla huomasin kuitenkin selvinneeni odotettua paremmin, ja huomasin osanneeni kohdistaa eloisuuteni ja vilkkauteni niin, että hyödyn siitä myös opinnäytetyötäni tehdessä. Tämä oli todennäköisesti yksi syy siihen, miksi minulle oli niin merkityksellistä saada jatkaa kyselytutkimuksella selvinneistä asioista käytännön toteutukseen. Koen oppineeni opinnäytetyöprosessin aikana myös itseni hillintää ja maltillisuutta asioiden kanssa.

Henkilökohtaisesti suurimpana haasteenani ja ammatillisen kasvun paikkana minulla on ollut ehdottomasti sopeutuminen siihen, että työelämässä on annettava tilaa toisillekin. Luonteeltani olen tarkka ja parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen pyrkivä, ja näin ollen minulla on ajoittain prosessin aikana ollut vaikeaa luottaa joitain tehtäviä toisten ihmisten hoidettaviksi. Koska itselläni on ollut selvä visio ja jäsentely mielessäni jo siitä, miten tietyt asiat olisi hyvä hoitaa, on ollut vaikeaa luottaa siihen, että joku muu osaa hoitaa ne omalla tavallaan. Tietoisesti olen pyrkinyt jättämään asioita niiden ihmisten hoitoon joille ne ovat kuulunut, enkä ole lupautunut tekemään puolesta tai toimimaan aktiivisesti tukena. Oman jaksamiseni kannalta tämän asian ymmärtäminen, sisäistäminen ja käytännössä toteuttaminen ovat olleet avainasioita. Koen silti, että tässä on minulle haastetta vielä myöhempään työelämäänkin. Opinnäytetyöni on kuitenkin antanut minulle esimakua siitä, kuinka tulisi opetella luottamaan toistenkin kykyyn hoitaa asioita. Mikäli joku toinen hoitaa huonosti sen, minkä olisin itse hoitanut parhaiden kykyjeni mukaan, ei se ole minun tappioni.

Olen silti löytänyt prosessin aikana monia sellaisia tilanteita, joissa jälkeinpäin ajateltuna toimin ehkä toisin. Aiheen miettiminen ja rajaaminen olisivat mahdollisesti voineet olla vielä selkeämpiä ja tarkempia, sekä työelämätahojen velvollisuudet ja vastuun olisi voinut määritellä vielä tarkemmin suhteessa opinnäytetyöhöni. Mikäli jälkeinpäin voisin vaikuttaa vielä joihinkin asioihin, panostaisin esimerkiksi sellaiseen yksityiskohtaan, että jokaisessa toteutuneessa kanavassa olisi ollut yksi ja sama vetäjä.

Sain opinnäytetyöstäni ja sen tarjoamista uusista kontakteista kuitenkin mielestäni paljon esimerkiksi nuorisotyönohjaajan pätevyyteeni. Nuorten luottamus henkilöiden parissa työskentely avasi etuoikeutetun näkymän seurakunnan luottamustoimintaan ja siihen, miten nuoret kokevat vaikuttamisen merkityksen nuorisotyössä. Sain myös paljon konkreettisia keinoja edistää vaikuttamista nuorisotyön piirissä. Sosiaalipuolella uskon tarvitsevani näitä samoja saamiani keinoja; lisäksi koen, että perehtyminen vaikuttamiseen, aloitteen tekemiseen sekä asioiden eteenpäinviemiseen ovat tärkeitä väyliä asioiden edistämiseksi ja oikeuden toteutumiseksi nyky-yhteiskunnassa.

LÄHTEET

Almgren, Anssi 2011. NAVI-sihtööri, Nuorten Keskus ry. Helsinki. Henkilökoh-
tainen tiedonanto 23.5.2011.

eroakirkosta.fi. 2010. Kirkon haasteena kymmenen vuoden jäsenkato. Viitattu
3.5.2011.

http://www.eroakirkosta.fi/media/none/tiedote_24_2010.html?year=2010

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen Jyväskylä: Vastapaino.

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli 2011. Helsingin hiippakunta. Viitattu
10.10.2011. <http://www.helsinginhiippakunta.evl.fi/hiippakunta/>

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi, 187.

Häkkinen, Seppo 2009. Nuori aikuinen kirkon jäsenenä. Teoksessa Hauta-aho, Henna & Tornivaara, Sanna-Maaria. Kirkosta kiinni! Helsinki: Kirjapaja, 12-13.

Kirkkohallitus 2010. Kirkko 2020 – Suomen evankelisluterilaisen kirkon tulevaisuus-
suusselonteko. Helsinki: Kirkkohallitus.

Kirkkopalvelut ry. Toimintakertomus 2010. Kirkkopalvelut ry. Viitattu 19.9.2011.
http://www.kirkkopalvelut.fi/images/stories/2836-2010_Kirkkopalvelut-Kotimaa-yhtiotToimintakertomus2011.pdf

Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä 2010. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun
opinnäytetöitä varten. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja, 11.

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2007–2011. Opetusministeriö.

Lund, Pekka 2007. Muuttuvan kirkon mukautuva palvelija - Nuorten Keskus 1905-2005. Helsinki: LK-kirjat.

Mikkelin hiippakunta 2011. Piispa. Viitattu 10.10.2011. <http://www.mikkelinhiippakunta.evl.fi/piispa/>

Mikkola, Teija 2006. Urbanin nuoren aikuisen arvot. Teoksessa Mikkola, Teija; Niemelä, Kati & Petterson Juha (toim.). Urbanin usko – Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Helsinki: Kirkon tutkimuskeskus, 26-29.

Niemelä, Kati 2006. Nuorten aikuisten suhde kirkkoon. Teoksessa Mikkola, Teija; Niemelä, Kati & Petterson Juha (toim.). Urbanin usko – Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Helsinki: Kirkon tutkimuskeskus, 43-60.

Nuorten Keskus 2010. Miten NAVI toimii?. Viitattu 25.3.2011.

<http://www.nuortenkeskus.fi/fi/toimintaa/navi/miten+navi+toimii/>

Nuorten Keskus ry. Toimintakertomus 1999. Nuorten Keskus ry.

Nuorten Keskus ry. Vuosikertomus 2002. Nuorten Keskus ry.

Nuorten Keskus ry. Vuosikertomus 2003. Nuorten Keskus ry.

Oulun yliopisto 2010. Nuori aikuisuus elämänvaiheena. Viitattu 29.4.2011.

http://www.oulu.fi/careerservices/ohjauksen_kehittaminen/Nuori_aikuisuus.pdf

Pietilä, Tytti 2011. Kouluttaja, Koulutuskeskus Argicola, Kirkkopalvelut ry. Helsinki. Sähköpostiviesti 19.5.2011. Vastaanottaja Pauliina Nyman. Tuloste tekijän hallussa.

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

- Raitisto, Linda & Tirkkonen, Heidi 2010. Ensimmäisen kerta – nuoret osallisina seurakuntavaaleissa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Diak Etelä, Helsinki. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25398/Raitisto_Linda.pdf?sequence=1
- Rinkinen, Anssi 2011. Nuoret aikuiset joulukirkkokansaa? Tapatutkimus joensuulaisista nuorista aikuisista Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäseninä. Itä-Suomen yliopisto. Filosofinen tiedekunta. Pro gradu – työ.
- Seurakuntavaalit 2010. Seurakuntavaalit – kirkon demokratian perusta. Viitattu 24.10.2011. <http://seurakuntavaalit.fi/vaalit2010.nsf/sp3?open&cid=Content3BA7>
- Snell, Martha E. & Janney, Rachel 2002. Social Relationships and Peer Support. Maryland: Paul H. Brookers Publishing Co., 3.
- Soikkeli, Ulrika 2006. Turvaverkkoja tulevaan – Nuorten aikuisten toiminnan tarpeen kartoitus, työn kehittäminen ja toiminnan käynnistäminen Imatran seurakunnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Diak Itä, Pieksamäki. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/4834/Soikkeli_Ulrika.pdf?sequence=1
- Sosiaaliportti.fi. Vertaistuki. Viitattu 13.5.2011. <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/vammaispalvelujen-kasikirja/itsenaisen-elamantuki/vertaistuki/#ots1>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Hallinto ja päättäjät. Viitattu 12.5.2011. <http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/99995DF3A3587823C22574800029097A?OpenDocument&lang=FI>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö, Kirkon strategia vuoteen 2015. Viitattu 25.3.2011.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content2656A1>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Kirkko ja nuoret aikuiset. Kuka on nuori aikuinen? Viitattu 21.11.2011.
<http://evl.fi/nuoriaikuinen.nsf/sp2?Open&cid=content34DB5F>

Sutinen, Päivi 2011. Kvantitatiivisen metodin kysymyksiä: kyselytutkimukset ja niiden tulkinta. Metodiopetus. Järvenpää 31.8.2011.

Tampereen hiippakunta 2011. Piispa – Hiippakunnan esittely. Viitattu 10.10.2011. <http://www.tampereenhiippakunta.fi/cgi-bin/linnea.pl?document=00010241>

Terveyskirjasto 2007. Vertaistuki ja tukihenkilötoiminta. Viitattu 19.9.2011.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=reu00322

Tuomi, Jouni & Sarajärvi Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi, 74.

Vilkka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa – määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Valli, Raine 2001. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Juhani Aaltola & Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Jyväskylä: PS-kustannus, 100–112.

Vilkka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi, 63.

LIITTEET

LIITE 1: SAATEKIRJE

Vastaa ja vaikuta NAVI:n toimintaan!

Hei NAVI-verkostolainen!

NAVI-verkosto haluaa palvella Sinua parhaalla mahdollisella tavalla. Voit antaa oman mielipiteesi verkoston kehittämisestä vastaamalla kehittämiskyselyyn, jonne pääset tästä sähköpostista löytyvän linkin kautta.

Tavoitteena on, että mielipiteidenne kautta NAVI-verkoston toimintaa voitaisiin tulevaisuudessa kehittää yhä enemmän Teitä palvelevaksi. Kyselyllä pyritään kartoittamaan, millaista tukea Te nuoret luottamushenkilöt koette vaikuttamistyössänne tarvitsevanne. Tästä aiheesta kiinnostuneena minä, Pauliina Nyman, sosionomi + kirkon nuorisotyönohjaajaopiskelija Järvenpään Diakista teen myös opinnäytetyötäni.

Oheisesta linkistä pääset kehittämiskyselyyn, johon toivon Sinun vastaavan. Kyselyyn vastaaminen vie aikaa noin 10 min. Kysely sulkeutuu torstaina 07.04.2011, joten vastaathan ennen sitä.

Linkkikyselylomakkeeseen:

<https://www.webropol.com/P.aspx?id=535953&cid=105336498>

Vastauksistanne lämpimästi jo etukäteen kiittäen,

Pauliina Nyman pauliina.nyman@nuortenkeskus.fi

sosionomi + kirkon nuorisotyönohjaajaopiskelija

LIITE 2: KYSELYLOMAKE

NUORTEN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TUEN TARVE JA TOIVEET

Kysellä halutaan selvittää, millaista tukea Te nuoret luottamushenkilöt koette tarvitsevanne vaikuttamistehtävässänne, ja miten NAVI voisi Teitä siinä tukea. Tavoitteena on, että NAVI:sta voidaan kehittää yhä enemmän Teidän tarpeitanne vastaava verkosto.

Kyselyssä on 20 kysymystä, joissa on sekä monivalinta- että avokysymyksiä. Kyselysi etenemistä voit seurata alla olevasta etenemispalkista. Pakolliset kysymykset on merkitty tähdellä.

Sukupuoli *

- ☐ Nainen
- ☐ Mies

Ikä *

Seurakunta (tulee vain taustatiedon kartoitukseen, EI siis julkiseen levitykseen!)

Hiippakunta *

- ☐ Espoon hiippakunta
- ☐ Helsingin hiippakunta
- ☐ Tampereen hiippakunta
- ☐ Kuopion hiippakunta
- ☐ Lapuan hiippakunta
- ☐ Mikkelin hiippakunta
- ☐ Oulun hiippakunta
- ☐ Porvoon hiippakunta
- ☐ Turun arkkihiippakunta

Kuinka monta alle 30v. luottamushenkilöä seurakunnassasi on?

Toimitko luottamustehtävässä seurakunnassasi... *

- ☐ Valtuustossa
- ☐ Neuvostossa
- ☐ Johtokunnassa
- ☐ Vastuuryhmässä
- ☐ Jossain muussa, missä?

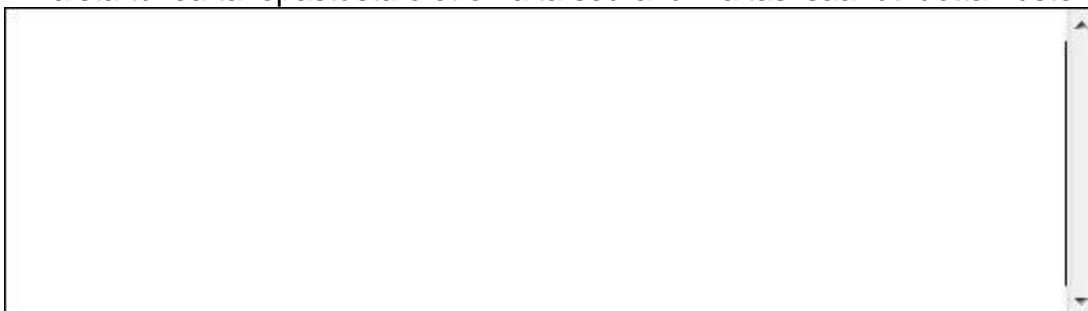
Toimitko seurakunnan luottamustoimessa...

- ☐ Ensimmäistä kautta
- ☐ Toista kautta
- ☐ Kolmatta kautta

Miten koet, että Sinut on otettu vastaan seurakunnan nuorena luottamushenkilönä?

A large, empty rectangular text box with a thin black border and a vertical scrollbar on the right side, intended for a written response.

Millaista tukea tai opastusta olet omalta seurakunnaltasi saanut luottamustehtävääsi?

A large, empty rectangular text box with a thin black border and a vertical scrollbar on the right side, intended for a written response.

Onko saamasi tuki tai opastus ollut omasta mielestäsi riittävää?

- ☐ Kyllä
- ☐ Joissain määrin
- ☐ Ei

Koetko tarvitsevasi säännöllistä tukea toimiessasi luottamushenkilönä?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Vastaa seuraaviin väittämiin valitsemalla vaihtoehto:

	<i>EN LAIN- KAAN</i>	<i>VÄHÄN</i>	<i>MELKO VÄHÄN</i>	<i>MELKO HYVIN</i>	<i>HYVIN</i>
Hallitsen seurakunnan talous- asiat.	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnen kirkon hallinnon ja ra- kenteen.	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedän mihin asioihin voin vai- kuttaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnen seurakunnan työalat.	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnen seurakunnan toiminta- muodot pääpiirteittäin.	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedän, mistä saan tarvittaessa tukea, mikäli en osaa/tiedä jo- takain.	☐	☐	☐	☐	☐
Koen saavani ääneni kuuluviin seurakunnassa.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tutustunut muihin seura- kuntani luottamushenkilöihin.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen perillä siitä, mitkä asiat ovat ajankohtaisia kirkossam- me.	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedostan oman luottamushen- kilöroolini merkityksen.	☐	☐	☐	☐	☐

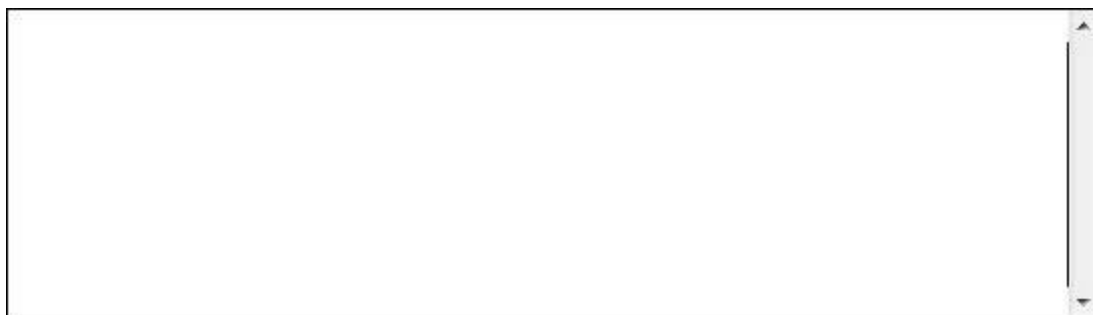
NAVI-asiaa!

*Nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä [NAVI](#) edistää nuorten aikuisten toimintaa ja vaikuttamismahdollisuuksia seurakunnissa ja kirkossa. Yksi tärkeimmistä NAVI:n tehtävistä on tarjota eri puolilla Suomea vaikuttaville nuorille aikuisille luottamushenkilöille mahdollisuus luoda laajaa verkostoa keskenään, sekä auttaa heitä luottamustoiminnassa eteen tulevis-
sa kysymyksissä. NAVI haluaa myös omilla koulutuksillaan ja tapahtumillaan mahdollistaa sen, että pysyt ajan tasalla niin toisten luottareiden, kuin koko kirkonkin tilanteesta ja toiminnasta.*

Mitä seuraavista NAVI:n tarjoamista tukimuodoista pidät *Sinulle itsellesi* tärkeimpinä? *

- ☐ Valtakunnallisia nuorten aikuisten luottamuskoulutuksia (mikäli valitset tämän, voit täydentää mistä aiheista haluaisit koulutusta lisää, ja kuinka paljon?)
- ☐ Yhteyttä toisten nuorten luottamushenkilöiden kanssa
- ☐ Nuorten luottamushenkilöiden yhteistä kokemusten jakamista oman hiippakunnan alueella
- ☐ Tietoa ajankohtaisista vaikuttamisasioista kirkossa
- ☐ Verkostoa, josta saada ideoita omaan vaikuttamistyöhön
- ☐ Kannanottoja mediassa nuoria koskevissa asioissa
- ☐ Tietoa kirkolliskokousvaaleista v. 2012
- ☐ Kampanja-apua kirkollisvaaleihin v. 2012
- ☐ Tietoa seurakuntavaaleista v. 2014
- ☐ Kampanja-apua seurakuntavaaleihin v. 2014
- ☐ Lisätietoa NAVI:n omasta toiminnasta
- ☐ Verkostoa, josta kysyä apua
- ☐ Eväitä jaksamiseen luottamustoimessa
- ☐ Oma toiveeni:

Miten NAVI voisi olla innostamassa Sinua aktiiviseen vaikuttamiseen?

Mitkä aiheet ovat mielestäsi sellaisia, joita NAVI:n tulisi nostaa yhä enemmän esille niin kirkon sisällä, kuin valtakunnallisestikin?

Olisitko valmis kehittämään kanssamme NAVI:n näkymistä sosiaalisessa mediassa, esimerkiksi Facebookissa? *(esimerkiksi lataamalla kuvia, aloittamalla keskusteluja, kirjoittamalla juttuja...)* *

- ☐ Kyllä
- ☐ Mahdollisesti
- ☐ En

Kiva, kun olet kiinnostunut NAVI:n kehittämisestä sosiaalisessa mediassa! Mikäli haluat, että otamme Sinuun yhteyttä asian tiimoilta, voit jättää yhteystietosi alla oleviin kenttiin ennen kyselyn jatkamista.

Nimi:

Sähköpostiosoite:

Kuinka tärkeänä pidät NAVI:n järjestämiä hiippakunnallisia verkostoitumispäiviä?

- ☐ En lainkaan tärkeänä
- ☐ En juuri lainkaan tärkeänä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko tärkeänä
- ☐ Hyvin tärkeänä

Kuinka tärkeänä pidät NAVI:n järjestämiä valtakunnallisia nuorten luottamushenkilöiden koulutusviikonloppuja?

- ☐ En lainkaan tärkeänä
- ☐ En juuri lainkaan tärkeänä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko tärkeänä
- ☐ Hyvin tärkeänä

Kuinka tärkeäksi arvioit NAVI:n tuen koko nelivuotiskautesi ajalle?

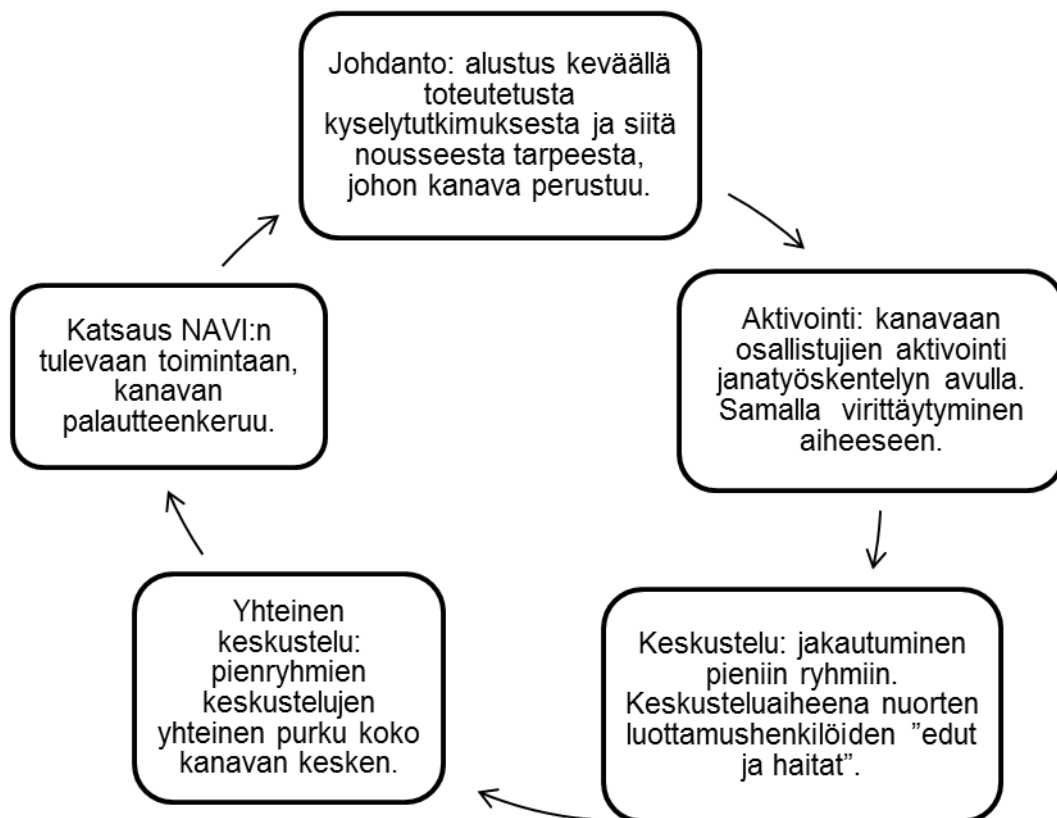
- ☐ En lainkaan tärkeäksi
- ☐ En juuri lainkaan tärkeäksi
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Melko tärkeäksi
- ☐ Hyvin tärkeäksi

Kuulun NAVI-verkostoon, koska haluan... *

- ☐ tietoa vaikuttamisesta seurakunnissa
- ☐ jakaa omaa tietouttani myös muille
- ☐ saada tukea asioissa, joista en vielä itse tiedä tai osaa
- ☐ tutustua muihin nuoriin vaikuttajiin
- ☐ tuoda nuorta näkökulmaa kirkon asioihin
- ☐ löytää uusia näkökulmia asioihin
- ☐ tietoa ajankohtaisista luottamustoiminta-asioista
- ☐ kouluttautua
- ☐ maanläheistä ja ymmärrettävää tietoa seurakuntien hallintorakenteista
- ☐ nähdä, hyödyttääkö se minua
- ☐ materiaalia käytettäväkseni luottamustoiminnassani
- ☐ olla mukana kehittämässä kirkkoamme
- ☐ ajaa nuorten aikuisten asioita
- ☐ olla ajan tasalla eri seurakuntien vaikuttamisasioista
- ☐ apua omissa kampanjoissani (joko srk-vaaleissa tai kirkollisvaaleissa)
- ☐ jotain muuta, mitä?

Lopuksi; sana on vapaa! Oma toimintaehdotukseni ja / tai omia ajatuksiani NAVI:lle:

LIITE 3: KANAVAN RUNKO

LIITE 4: PALAUTELOMAKE

Syntymävuosi: _____

Sukupuoli:

1. Nainen
2. Mies

Paikkakunta: _____

Monettako kautta toimit luottamushenkilönä? _____

Oletko aikaisemmin kuullut NAVI:sta?

1. Kyllä
2. En

Mikäli olet kuullut aikaisemmin NAVI:sta, mitä kautta?

1. NAVI:n Internet-sivuilta
2. Facebookista
3. Muilta nuorilta luottamushenkilöiltä
4. Jostain muualta, mistä?

Jos olet aikaisemmin osallistunut hiippakunnallisille luottamushenkilöiden neuvottelupäiville, niin kuinka monta kertaa? _____

Vastasiko kanavan otsikko mielestäsi kanavan sisältöä?

1. Ei
2. Kyllä

Mitä odotit ”Nuori luottamushenkilö – uhka vai mahdollisuus?” –kanavalta?

Vastasiko kanava odotuksiasi?

1. Ei
2. Kyllä

Mikäli ei, mitä olisit toivonut?

Saitko kanavasta apua / tietoa / tukea, jota tarvitset nuorena luottamushenkilönä?

1. Ei
2. Kyllä

Toivoisitko yhteydenpitoa (esimerkiksi tapaamisia, sähköpostilistoja, koulutuksia yms.)

1. Hiippakuntatasolla
2. Rovastikuntatasolla
3. NAVI:n toimesta

Millaista toimintaa tai tukea tarvitsisit?
